

Leto XXI. Stev. 96
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen petka. // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

PRVI KONKRETNI REZULTATI BANDUNŠKE KONFERENCE

Po poti aktivne koeksistence

Prizadevanja za ureditev formoškega vprašanja in vključitev Kitajske v OZN

Bandung, 22. apr. Vprašanje Formoze in kitajskega pred-
stavnstva v OZN ni na dnevnem redu azijsko-afriške konference,
ker je zasnovana drugače. S tem se je strinjal tudi Cu En Laj.
Vendar pa se razvija okrog teh dveh vprašanj v Bandungu zelo
živahna politična in diplomatska razprava. Navzočnost tako veli-
kega števila vodilnih državnih in afriških delegatov nudi zelo
ugodno priložnost za razna diplomatska sondiranja glede prvega
in drugega.

Dežele, ki so pripoznale LR Ki-
tajske, so sprožile v ta namen
široko akcijo. Konferenca je že kot
takšna hud udarec za nasprotne
univerzalnosti OZN. Ni dvo-
ma, da je na njej storjen važen
korak k ureditvi kitajskega pred-
stavnstva v njej. Zunanji znaki
te spremembe se zrcalijo tudi v
načinu, kako se delegacije dežel,
ki niso pripoznale LR Kitajske,
izražajo o njej in njeni vlogi na
tej konferenci. Jasno je videti, da
pomirljivo tolmačenje Cu En Laja
in njegovi konkretni predlogi
močno vplivajo na razpoloženje
za ureditev tega vprašanja.

Kotelavalov predlog

Glede Formoze so bile potrjene
vesti, ki so krožile tu že več dni.
Kotelaval je novinarjem potrdil
vest, da se je ukvarjal z mislijo,
da bi sklicali neuradni sestanek
predstavnikov šestih držav, ki so
podpisale v Colombu sklenjeno
pogodbo, Siam in Filipinov, da
bi na njem s predstavniki Kitaj-
ske obravnavali vprašanje For-
moze in druge zadeve. Kotelaval
je sprožil predlog, po katerem bi
Formozo neutralizirali in podre-

dili mednarodnemu nadzorstvu,
čez pet let pa bi razpisali na tem
otoku plebiscit o priključitvi ota-
ka k Kitajski oziroma o njeni sa-
mostojnosti. Nihče ne misli, da bi
lahko bil takšen predlog sprejem-
ljiv za Kitajsko, vendar pa vidijo
korak naprej v okoliščinah, da sku-
šajo z različnimi diplomatskimi son-
diranji najti pot do mirne ure-
ditve tega vprašanja.

Skladnost temeljnih nazorov
delegacij se je pokazala med
drugim tudi v obravnavanju kol-
onializma v Aziji in Afriki. Res
so se pokazale tudi razlike o
tem, kako daleč naj bi šli v ob-
sojanju kolonializma in v pod-
piranju protikolonialne orienta-
cije azijskih in afriških dežel.

Razen takšnega načelnega stali-
šča je izrazila azijsko-afriška
konferenca simpatije za boj na-
rodov Tunizije, Alžira in Maro-
ka ter podprla zahtevo Indone-
zije po Zahodni Gvineji in ostro
obsojila rasno diskriminacijo v
Južni Afriki.

Čeprav je bilo v generalni de-
bati, pa tudi v delu političnega
odborna, slišati zelo ostre napade
na kolonializem in čeprav so ne-
posredno omenjali Francijo, ven-
dar mnogi delegati trdijo, da ni
namen te konference zaostri-
stike s Francijo.

TUDI VAN DONG POMIRLJIV

Vodja severnovietnamske dele-
gacije Fam Van Dong je prispel
na konferenco z zamudo in besed-
nilo njegovega uvodnega govora
so razdelili med delegate šele zdaj.
Pravijo, da je pomirljiv in da
odobrava konferenco. V tem oziru
se ujema s Cu En Lajem. Zani-
mivo je, da Fam Van Dong ni
napadel Francije, ampak celo
dejal, da je Severni Vietnam »pri-
pravljn z njo znova navezati di-
plomske gospodarske in kul-
turne stike na podlagi spoštova-
nja vietnamske suverenosti in
enakopravnosti.

očitke glede sovražne dejavnosti
nasproti Severnemu Vietnamu.
V tem oziru je bil dokaj oster.
V ostalem pa je zahteval izpol-
njevanje ženevskega sporazuma.
Fam Van Dong ni govoril o ne-
varnosti vojaških zvez in oporišč
v Južnovzhodni Aziji, pa tudi
manjškega dogovora neposredno
ni omenil.

V nobeni obliki ni napadel
nobene izmed dežel, zastopanih
na azijsko-afriški konferenci. Te-
žišče govora je prenesel na po-
trebo po aktivnem, miroljubnem
sodelovanju vseh azijskih in afri-
ških dežel. Njegovo pomirljivost
dokazuje tudi to, da ni ostro na-

padel niti Južnega Vietnoma. Se-
verni Vietnam je pripravljen ure-
diti stike tudi z njim.
Neposredna reakcija na ta go-
vor je bila ugodna.

Protiv žalostni dediščini

»Mi slabo poznamo drug dru-
gega. To žalostno dediščino kol-
onialnega obdobja moramo odstra-
niti.« To misel so izrazili vsi de-
legati na konferenci in bila je
zlasti močno poudarjena v odbo-
rih za gospodarsko in kulturno
sodelovanje. Na področju med-
narodne trgovine azijske in afri-
ške dežele bolje poznajo možno-
sti ZDA in držav, ki so imele kol-
onije, kakor svoje lastne. Pomani-
kanje temeljnih informacij je ve-
lika ovira trgovinske menjave in
gospodarskega sodelovanja.

V gospodarskem odboru je
zelo vsaka delegacija navajala
temeljne podatke o gospodarski
sestavi in možnostih svoje dežele.
Sprožili so več načrtov, med ka-

terimi so vsekakor najvažnejši
predlogi o stalnem gospodarskem
tajništvu, o skupnem gospodarskem
planiranju, o skupnih orga-
nizacijah za tehnično pomoč, o
konferenci azijskih in afri-
ških ekonomistov itd.

Ni še znano, koliko teh nač-
rtov bodo sprejeli že na konfe-
renci. Gotovo pa je, da bodo po-
ložili na njej temelje za njihovo
realizacijo. Vse dežele so gospo-
darsko nerazvite in glede zunanje
trgovine močno odvisne od izvoza
surovin in nihanja cen na svetov-
nem trgu.

Govorili so tudi o ameriški go-
spodarski pomoči Aziji. Nekateri
so bili mnenja, da bi dale ZDA
azijskim deželam pomoč prek
skupnih organov. V tem pa se
niso sporazumeli, soglasno pa je
bilo poudarjeno stališče, da so vi-
soko razvite dežele nerazvitim
dolžne nuditi gospodarsko pomoč
in da ta ne sme biti vezana na
politične pogoje.

SPORAZUM O KITAJCIH V INDOEZIJI

Včeraj so v Bandungu sveča-
no podpisali kitajsko-indonezijski
sporazum o ukinitvi dvojnega
državljanstva za tri milijone v
Indoneziji živčih Kitajcev. Ki-
tajci se bodo morali v enem letu
odločiti za indonezijsko ali za
kitajsko državljanstvo. Tisti Kitaj-
ci, ki tega ne bodo storili, bodo
avtomatično dobili državljanstvo,
ki ga je imel njihov oče ali ded.

Ni naključje, da so tako važen
sporazum sklenili prav na konfe-
renci. Kitajska je hotela očitno
dokazati, da ji ne gre samo za
lepe besede, marveč da se loteva
tudi dejanj. Cu En Laj je v go-
voru na plenarni seji azijsko-afri-
ške konference med generalno de-
bato svečano izjavil, da je Kitaj-
ska pripravljena urediti vpraša-
nje dvojnega državljanstva Kitaj-
cev z vsemi deželami brez izjeme.

Predstavniki Indonezije so
takoj po sporazumu izjavili, da
je bila s tem odstranjena glavna
ovira dobrih odnosov med Kitaj-
sko in Indonezijo in da se odpi-
rajo zdaj najboljše perspektive
sodelovanja med obema deželama.
Cu En Laj pa je v govoru ob
podpisu sporazuma poudaril širši
pomen, ki mu ga pripisuje Kitaj-
ska. »Mi vemo, da so tudi neka-

tere druge dežele zainteresirane
na tem vprašanju. Zelo važno je,
da smo uredili to vprašanje med
azijsko-afriško konferenco. To je
še en lep zgled, kako je moč ure-
diti težavna vprašanja med azijs-
skimi in afriškimi deželami v
duhu prijateljskih razgovorov.«

Delegati konference presojojo
uspešno ureditev tega vprašanja
kot nov dokaz, da je ubrala ki-
tajska zunanja politika novo pot.

Jože Smole

S TISKOVNE KONFERENCE V DRŽAVNEM TAJNIŠTVU ZA ZUNANJE ZADEVE

Prispevek k sporazumu o Avstriji

Okupacijskim silam so naši diplomatski predstavniki izrazili pričakovanje, da
bo avstrijska državna pogodba kmalu sklenjena — Ureditve naših stikov z ZSSR
je prispevek k miru — Naše sodelovanje z mednarodno komisijo za jedrsko ener-
gijo — Urejanje tržaskih lokalnih problemov

Beograd, 22. apr. (Tanjug). »Pomembni napredek glede
avstrijskega vprašanja je še en dokaz, da je moč s pamet-
nim obravnavanjem spornih vprašanj najti sporazumno
ureditev,« je danes izjavil na običajnem sestanku z novi-
narji predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve
Branko Drašković v odgovoru na vprašanje, kako presoja
jugoslovanska vlada zadnje sovjetsko noto zahodnim dr-
žavam, v kateri predlaga sestanek štirih zunanjih mini-
strov. »Jugoslavija,« je nadaljeval Drašković, »bi pozdra-
vila sestanek zunanjih ministrov štirih držav, ker so zdaj
dane možnosti, da bi na sestanku dokončno uredili vpra-
šanje avstrijske državne pogodbe. Jugoslavija v celoti
podpira vsa prizadevanja v tej smeri. Že ob potovanju av-
strijskih državljanov v Moskvo je prek svojih veleposlani-
kov uradno izrazila vladam štirih držav svoje prepriča-
nje, da bo državna pogodba z Avstrijo kmalu sklenjena.«

Predstavniki državnega taj-
ništva je tudi izjavil, da je do-
sedanji potek azijsko-afriške
konference v Bandungu pokazal,
da je bila misel o sklicanju te

Na vprašanje, kaj misli o iz-
javi generalnega sekretarja Kom-
unistične partije Sovjetske
zveze Nikite Hruščeva, ki jo
je dal pred nekaj dnevi v
Varšavi, je Branko Drašković
odgovoril, da »presoja Jugosla-
vija izjavo g. Hruščeva kot kor-
istno za stike med obema de-
želama. Vsekakor je pravilno
mnenje, da je ureditev stikov
med Sovjetsko zvezo in Jugosla-
vijo prispevek k miru v Ev-
ropi.«

Predstavniki državnega tajni-
štva za zunanje zadeve je pot-
rdil vest, da se je Jugoslavija
registrirala pri ameriški komi-
siji za atomsko energijo, da bi
dobivala radioaktivne izotope, in
izjavil, da je vlada FLRJ dolo-
čila nekega člana jugoslovans-
kega veleposlaništva v Wash-
ingtonu, ki se bo povezal s
Komisijo za atomsko energijo
ZDA.

Drašković je rekel, da Jugo-
slavija še ni izrazila svojih
konkretnih zahtev, da pa bo to naj-
brž v kratkem storila.

Na vprašanje, ali je že dose-
žen kak napredek v prizadeva-
njih, da bi odstranili krajevne
težave v Trstu, je Branko Dra-
šković odgovoril, da se obravna-
vajo vsa vprašanja obojestrans-
ke koristi za Jugoslavijo in Ita-
lijo po redni diplomatski poti.

Predstavniki državnega tajni-
štva za zunanje zadeve je izjavil,
da še ni določen rok, kdaj se
bodo začela jugoslovansko-alban-
ska trgovinska pogajanja.

S SEJE ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

NOVE UREDBE IN PREDPISI

Pod predsedstvom Edvarda Kardelja je bila včeraj seja
Zveznega izvršnega sveta, na kateri so sprejeli več novih
uredb in predpisov, večidel s področja gospodarstva, ratifi-
ciral 6 mednarodnih sporazumov in sprejeli več sklepov o
novih imenovanjih v zvezni državni upravi.

ODŠKODNINA ZA ZAPLENJENE NEPREMIČNINE

Z uredbo o odškodnini za za-
plenjene nepremičnine je zdaj
urejeno več let odprto pereče
vprašanje. Najvažnejše načelo
uredbe je, da dobi lastnik zaple-
njene nepremičnine realno od-
škodnino, ki bo določena na pod-
lagi tarife. Tarifa bodo določili
republiški izvršni sveti. Uredba
bo veljala samo za zaplembe po
njenem uveljavljanju. Odškodni-
na se bo plačevala iz sredstev
organizacij in ustanov, ki uporab-
ljajo zaplenjeno nepremičnino, ne
pa iz proračuna, kakor doslej.

UREDBA O ZUNANJETROVINSKEM POSLOVANJU

Druga važna uredba se nanaša
na zunanjetrovinsko poslovanje.
Njeno glavno načelo je, da se na-
tanko ugotove potrebni pogoji
gospodarskih organizacij za
opravljanje zunanjetrovinskih

poslov. Najvažnejši pogoji so: do-
ločeni strokovni kadri, rezervni
sklad sredstev do določenega
zneska in določena kavelja pri
Narodni banki. Posebna novost
v tem oziru je, da dobi uprava za
zunanjo trgovino pravico, da ne-
odvisno od omenjenih pogojev pri
registraciji podjetja presodi tudi
njegovu gospodarsko upraviče-
nost, kar je tudi nujno potreben
pogoj. Kriterij za gospodarsko
upravičenost ne pride v poštev za
svoje blago ali v večji količini
uvažajo za proizvodnjo potrebne
izdelke.

Zvezni izvršni svet se je po-
stavil na stališče, da se lahko
ukvarja z vsemi zunanjetrovins-
skimi posli vsako podjetje, če iz-
polnjuje omenjene pogoje. Razen
tega bo z novo uredbo upostav-
ljeno tudi častno razsodišče zu-
nanjetrovinske zbornice, katere-
ga naloga bo voditi postopke za
brisanje podjetij iz registra.

INSTITUTI ZA JEDRSKO FIZIKO, USTANOVE S SAMOSTOJNIM FINANSIRANJEM

S posebnim odlokom Zveznega
izvršnega sveta postanejo insti-
tuti »Boris Kidrič« v Vinči, »Ru-
djer Bošković« v Zagrebu in
»Jožef Stefan« v Ljubljani usta-
nove s samostojnim finansira-
njem. Člane njihovih upravnih
odborov imenuje in razreši Zvez-
na komisija za atomsko energijo.
Nadaljevanje na 2. strani

V PETEK, 29. APRILA, LJUDSKA SKUPŠČINA LRS

Predsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje oba zbora Ljud-
ske skupščine LRS na ločni seji, ki bosta v petek, 29. apr. 1955,
ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Po predlogu dnevnega reda bosta oba zbora vsak na svoji
seji obravnavala predlog zakona o oddajanju in izvajanju grad-
benih del in sklepala o potrditvi statutov nekaterih gospodars-
kih zbornic, Republiški zbor pa bo posebej še sklepal o odreditvi
nadomestnih volitev v 69. volilni enoti okraja Maribor-okolica,
razen tega pa obravnaval še predlog zakona o ustanovitvi Sveta
za urbanizem LRS, predlog zakona o turističnem šotorjenju in
predlog zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o premožen-
skih razmerjih med zakonci.

Po ločenih sejah obeh zborov se bo vršila še skupna seja, ki
bo sklepala o izvolitvi nekaterih sodnikov.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Sporazum o tuniški avtonomiji

Edgar Faure se je sestal z voditeljem Neodestura, v Franciji
interniranim Habibom Burgibom

Pariz, 22. apr. (AFP). Francoska in tuniška delegacija
sta se sporazumeli glede konvencij sporazumov in dodatnih
protokolov, ki jih bosta morala potrditi še tuniški bej in
francoska vlada. Najkasneje do 30. maja naj bi dokumente
parafirali.

V komunikaciji o sporazumu,
ki so ga še ponoči objavili, je
med drugim rečeno:

Predstavniki francoske vlade
in Tunizije, zbrani v Parizu, da
bi določili oblike tuniške notranje
avtonomije, so se, ne da bi ča-
kali konca dela konference, na-
čelno sporazumeli o konvencijah,
sporazumih in dodatnih protoko-
lih.

Konvencije, sporazumi in
aneksni protokoli, o katerih je
bilo doseženo soglasje, so:

1. splošna konvencija z uvod-
dom in dodatni protokol glede
poslovanja francoskih ustanov v
Tuniziji, dodatni protokoli glede
administracije in ustanov, ki se
nanašajo na obrambo in varnost,
ter dodatni protokol o finančnem
statusu oboježenih sil;

2. protokol o javnem redu s
petimi dodatnimi protokoli;

3. konvencija o pravnem polo-
žaju Francozov in domačinov;

Vremenska napoved

za soboto, 23. aprila.
Nekoliko oblačno, vmes sončno
vreme. Popoldne povečana oblačnost,
v severni Sloveniji nagujenje k rah-
lim krajevnim ploham. Temperatura
ponoči med -3 in -2, na Primorskem
okoli 6, čez dan med 11 in 16 sto-
pinj. Zjutraj v nižinah rahla megla.

VČERAJ SE JE SESTALA ZVEZNA LJUDSKA SKUPŠČINA

IZ DELA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Dnevni red sej Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev

Predlog zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del

v razpravi gospodarskih odborov obeh zborov Ljudske skupščine

Včeraj ob 11. dopoldne se je sestala Zvezna ljudska skupščina. Na včerajšnjih sejah sta kupsčinska domova določila in sprejela dnevni red. Poprej so v Zveznem svetu prebrali vprašanja ljudskih poslancev Ivana Šiftara in Nikole Kmeziča, poslana Zveznemu izvršnemu svetu.

Poslanec Šiftar je vprašal, ali je mogoče oprostiti davka na promet za rezanje gradbenega lesa na žagah oziroma določiti nižji odstotek za lastnike gozdov ali lesa, kadar režejo gradbeni les za svoje najnujnejše potrebe in ali je treba plačati davek na promet z oljem, kadar ga proizvajalci predelujejo v oljarnah.

Ljudski poslanec Kmezič je vprašal, ali bodo zagotovljena sredstva za nadaljevanje začelih melioracijskih del v Vojvodini, ki so jih do sedaj financirali iz zveznega proračuna, in če ta sredstva ne bodo zagotovljena, kako bodo izpolnili obveznosti, nastale iz pogodb o teh delih.

Zvezni svet bo obravnaval tudi poročila mandatno-imunitetnega odbora ter osnutke zakonov o davku

na dediščine in volila, o dopolnitvi zakona o prometu z zemljišči in poslopiji, osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah zveznega družbenega plana. Na dnevnem redu Zbora proizvajalcev je tudi odobritev statuta Zvezne gradbene zbornice in obravnavanje tri mesece obsegajočega poročila odbora za prošnje in pritožbe.

Na dnevnem redu Zbora proizvajalcev je obravnavanje osnutka zakona o dopolnitvi zakona o prometu z zemljišči in poslopiji o zemljišči in poslopiji in o davku na dediščine in volila, obravnavanje odloka o spremembah in dopolnitvah zveznega družbenega plana. Na dnevnem redu Zbora proizvajalcev je tudi odobritev statuta Zvezne gradbene zbornice in obravnavanje tri mesece obsegajočega poročila odbora za prošnje in pritožbe.

Skupščinska domova bosta nadaljevala svoje delo danes ob 9. SEJE SKUPŠČINSKIH ODBOROV Mandatno-imunitetni odbor Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine, je imel sejo, na kateri je obravnaval sporočilo ljudskega poslanca Milana Mičkoviča, ki po zakonu o izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev ne more več biti poslanec Zbora proizvajalcev, ker je odšel na službo v državno upravo. Predlog o razrešitvi ljudskega poslancev Milana Mičkoviča je odbor poslal Zboru proizvajalcev.

Odbor za gospodarstvo in zakonodajni odbor Zbora proizvajalcev sta imela skupno sejo, na kateri sta vsak odločil o osnutku novega zakona o občinskih dokladih in krajevnem samoprispevku.

Na področju gradbene zakonodaje so bili doslej izdani nekateri zvezni predpisi, med drugim Uredba o gradnjah, vendar pa gradbeno pravo očje s pravnimi predpisi še ni bilo v celoti urejeno. V smislu zveznega ustavnega zakona lahko ljudske republike samostojno izdajajo zakone s področja temeljne in splošne zakonodaje, če ne obstajajo ustrezni zvezni zakoni. Republiški družbeni plan za leto 1955 predvideva, da se bo dvignila proizvodnja gradbenih delov za 12 odstotkov. Prav tako je poudarjena potreba, da se gradbena dela racionalno organizirajo, predelata pa pravčasno opravijo.

Za doseg tega naloga je potrebno, da se uredijo nekatera vprašanja s področja gradbeništvaja tako, da se zagotovi točno izpolnjevanje gradbenih pogodb ter da se hkrati pre-

preči eventualno zviševanje s pogodbo določenih gradbenih del. Glede na to, da je pomanjkanje ustreznih predpisov resna ovira, da bi se mogel doseči ta smoter, predviden v republiškem družbenem planu za tekoče leto, je nujno potrebno ta vprašanja rešiti z republiškim zakonom, kajti izvršni svet v smislu republiškega Ustavnega zakona teh predpisov sam ne more izdati.

V predloženem zakonskem predlogu, o katerem so danes poslanci gospodarskih odborov obeh zborov razpravljali, so obsežna samo taka vprašanja, s katerimi se odražajo pravice in obveznosti investitorjev ter izvajalcev gradbenih del, medtem ko bo podrobnejše določbe o teh vprašanjih, kot tudi tehnične predpise izdal državni sekretar za gospodarstvo s pravilniki, oziroma navodili.

Oba gospodarska odbora sta po-

drobneje pretresala člene omenjenega zakona ter ga z nekaterimi spremembami in po vskladitvi tekstualno odborov Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev sprejela. Predlog zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del bosta odbora predložila Ljudski skupščini Slovenije, ki se bo sestala ob koncu prihodnjega tedna.

Na koncu seje Gospodarskega odbora Republiškega zbora so izvolili novega podpredsednika odbora, ker je bil dosedanji podpredsednik Viktor Avbelj na zadnjem zasedanju republiške Ljudske skupščine izvoljen za člana Izvršnega sveta Slovenije. Namesto njega so za novega podpredsednika Gospodarskega odbora Republiškega zbora izvolili poslance Mirana Košmelja.

Skupščina Zveznega zavoda za socialno zavarovanje bo zasedala v ponedeljek

Predsednik Odbora za socialno politiko in ljudsko zdravstvo Zveznega izvršnega sveta tov. Moma Markovič je sklical prvo sejo skupščine Zveznega zavoda za socialno zavarovanje. Na skupščini bodo sprejeli statut Zveznega zavoda. Izvolili izvršni odbor in imenovali direktorja Zveznega zavoda. Razen tega bodo med drugim obravnavali tudi program dela tega zveznega organa. Skupščina bo v ponedeljek 25. aprila.

Tehnično pomoč FAO Jugoslaviji bodo najbrž povečali

V Beograd bo 25. aprila prisel direktor za kmetijstvo FAO dr. Waldemar S. Predstavniki Zveznega izvršnega sveta, Uprave za kmetijsko in tehnično pomoč ter Zvezne kmetijske zbornice se bo razgovorjalo o nadaljnji tehnični pomoči te organizacije Jugoslaviji. Kaže, da bo pomoč FAO v primeri z minulim letom malo večja.

Norveška gospodarska delegacija v Ljubljani

Sinoči je prisel v Ljubljano norveška Kldričeva devetčlanska norveška gospodarska delegacija, ki bo ostala v Ljubljani nekaj dni.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA VOLITVE LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za volitve Ljudske skupščine LRS sklicuje 5. sejo odbora za torek, 26. aprila 1955, ob 10. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: Volitve in razrešitve sodnikov.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 10. sejo odbora za torek, 26. aprila 1955, ob 9. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS v Ljubljani, Trg revolucije.

- Predlog dnevnega reda: 1. nadaljevanje razprave v zvezi s pripravo predloga zakona o novi upravno-teritorialni razdelitvi Ljudske republike Slovenije (predlog novih občin na področju sedanjih okrajev Kranj in Radovljica); 2. predlog zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del; 3. predlog zakona o ustanovitvi Sveta za urbanizem LR Slovenije; 4. predlog zakona o turističnem šotorjenju; 5. predlog zakona o spremembah in dopolnitvi zakona o premoženjskih razmerjih med zakonci (Uradni list LRS, št. 20-106/50).

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

S seje Zveznega izvršnega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

Komisija tudi odobri program dela inštitutov, imenuje direktorje ter vodje administrativnih poslov in potrjuje pravilnike o plačah delavcev in uslužbencev inštitutov.

DOKLADE K POKOJNINAM UNIVERZITETNIH PROFESORJEV

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi začasni odlok o posebni dokladi k pokojninam univerzitetnih profesorjev. Univerzitetni profesorji, ki si pridobijo ali so si že pridobili pravico do starostne pokojnine, bodo dobivali posebno doklado v višini dodatne plače, ki so jo prejeli tik pred upokojitvijo. Redni profesorji, upokojeni pred uvedbo dodatnih plač, bodo prejeli posebno mesečno doklado v znesku 10.000 din, izredni pa 8000 din.

CESTNA TAKSA NA TUJA MOTORNA VOZILA

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi uredbu o ustanovitvi zveznega urada za cene in razdelitvi dohodkov gospodarskih organizacij, ki proizvajajo za potrebe Jugoslovanske armade.

Sprejel je tudi spremembe tarife davka na promet in taksne tarife. Z drugo uredbu so uve-

dene cestne takse za tuja motorna vozila na poti skozi našo državo. Ta denar bomo porabili za graditev cest. Letos tujim avtobusom še ne bo treba plačevati takse, ker je Turistična zveza že objavila pogoje bivanja tujih turistov v naši državi.

RATIFIKACIJA MEDNARODNIH SPORAZUMOV

Zvezni izvršni svet je ratificiral tudi šest mednarodnih sporazumov, in sicer o nujnih ukrepih za preprečitev poplav na jugoslovansko-romunskem obmejnem področju, o spremembah in dopolnitvah prejšnjega sporazuma med našo državo in Bolgarijo o načinu proučevanja in obravnavanja obmejnih incidentov, o popravilu, obnovi in dopolnitvi obmejnih stebov in označbah na jugoslovansko-romunski meji, trgovinski in finančni sporazum med Jugoslavijo in Argentino, sporazum med našo državo in Italijo o preskrbi goriske občine z vodo in sporazum z Avstrijo o upostavitvi meddržavnih turističnih avtobusnih zvez.

NOVA IMENOVANJA V ZVEZNI DRŽAVNI UPRAVI

Dosedanji veleposlanik v Franciji Srdjan Prica je imenovan za državnega podtajnika v Tajništvu za zunanje zadeve. Dosedanji državni podtajnik v Tajništvu za notranje zadeve Jovo Kapičić je imenovan za državnega svetnika v Tajništvu za zunanje zadeve. Državni svetnik Nikola Cobeljčić je imenovan za namestnika direktorja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje. Dosedanji direktor hidrocentrale »Jablanica« ing. Cedo Miličević je imenovan za direktorja skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva. Za državnega svetnika v Zveznem zavodu za gospodarsko planiranje sta imenovana Leon Rip in ing. Viktor Korošec, za svetnika pa Djemal Drače, za direktorja Zvezne uprave za državne materialne rezerve je imenovan Blažo Radulović, za zveznega inšpektorja za delo pa Anton Rob.

USTANOVITEV UNIJE KEMIJSKIH DRUŠTEV JUGOSLAVIJE ZA POSPEŠEVANJE V KEMIJSKI ZNANOSTI

Novoustanovljena unija bo združevala delo vseh jugoslovanskih kemikov

Predstavniki republiških kmetijskih društev ter kemijskih inženirjev in tehnologov iz vse države so že lani ustanovili koordinacijski odbor, iz katerega se je na zasedanju 21. in 22. t. m. v Ljubljani v prostorih Kemijskega inštituta »Boris Kidrič« konstituirala Unija kemijskih društev Jugoslavije, ki bo odslej koordinativni, kooperativni, posvetovalni in reprezentativni organ vseh kemikov Jugoslavije. Teh pa je okrog 1600.

Novoustanovljena unija bo hkrati predstavljala jugoslovanske kemike tudi kot nacionalni komite v Internationalni uniji za čisto in uporabno kemijo, v kateri je med 32 državami včlanjena tudi Jugoslavija. Doslej so v pomanjkanju nacionalnega komiteja zastopali našo državo v tej uniji predstavniki akademskega sveta.

Na predlog beogradskega in zagrebškega kemijskega društva so za predsednika nove Unije kemijskih društev Jugoslavije izvolili strokovnjaka svetovnega slovesa akademskega profesorja dr. Maksa Samca. Za sekretarja je bil izvoljen akademski prof. dr. Panta Tutundžić iz Beograda, podpredsedniki unije pa so prof. dr. inž. Božo Težak (Zagreb), prof. inž. Dimče Tošev (Skoplje) in inž. Bakočević (Titograd), medtem ko je prevzel položaj blagajnika inž. Jakšić (Sarajevo).

Kemija je v zadnjih desetletjih postala ena izmed temeljnih znanosti, ki omogoča, da narava daje človeštvi, ki se hitro množi, tisto, kar nujno potrebuje za življenje, ustvarja pa tudi nove surovine, ki jih v naravi ni. V naši državi ima kemija že staro tradicijo, čeprav je kemična industrija razmeroma še nerazvita. V Hrastniku imamo podjetje ke-

mične industrije, ki je že več kakor sto let staro, v Jajcu v Bosni pa eno izmed najstarejših elektrokemijskih podjetij na svetu.

Novoustanovljena unija si je postavila nalogo koordinirati, spremljati in podpirati delo kemijskih društev, pospeševati razvoj kemične znanosti in uporabo znanstvenih izsledkov ter po potrebi sodelovati v akcijah ostalih znanstvenih strokovnih društev in organizacij. Unija bo prirejala zvezne kongrese za čisto in uporabno kemijo, organizirala bo sestanke, posvetoovanja in razstave ter izdajala publikacije. V sprejetem in oblastveno odobrenem statutu je med drugim določilo, da sklepajo organi unije veljavno samo v prisotnosti vsaj dveh tretjin svojih članov, in to samo soglasno.

Najvažnejša naloga unije bo za sedaj koordinirati delo včlanjenih društev, kadar se izkaže potreba, in nastopiti pri zveznih organih kot reprezentativno in konzultativno telo. Pospeševala bo zlasti raziskovalna dela in si prizadevala, da se bodo smotno uporabljala sredstva, ki jih daje skupnost v ta namen.

Na dvodnevem zasedanju so med drugim razpravljali tudi o kadrovskih vprašanjih, zlasti o

pomanjkanju srednjih strokovnih kadrov, ki bi jih potrebovali trikrat več, kakor jih dajejo naše srednje strokovne šole. Fakultete pa ne morejo sprejeti več študentov, ker je njih število omejeno glede na razpoložljiva mesta v laboratorijih. Tudi pouk kemije v naših srednjih šolah je nesmotrn. V tem oziru je najslabše v Sloveniji, saj se kemija poučuje na srednjih šolah danes z manjšim številom učnih ur kakor pred petdesetimi leti. Na Hrvaškem imajo n. pr. obvezne praktične vaje iz kemije na srednjih šolah, v Sloveniji pa se še pouk kemije omejuje, kaj šele, da bi mislili na praktične vaje.

Za šole in prosvetno-znanstveno delo je trenutno zelo pereče vprašanje nabava materiala, saj je treba okrog 85 % vsega materiala za kemične analize uvažati, za kar pa so na razpolago le neznamna devizna sredstva iz centralnega deviznega sklada (srednje šole sploh ne dobe teh deviz), ostalo pa si morajo nabaviti z deviznimi sredstvi, ki jih uvozna podjetja kupujejo na prostem trgu. V tem primeru pa stane n. pr. kilogram čiste laboratorijske solne kisline nad 4000 din, kilogram čiste solitne kisline pa celo 5600 din, medtem ko znaša cena pri nabavi z devizami iz centralnega deviznega sklada le 288 oziroma 400 din. Podobne razlike so tudi pri nabavi ostalega materiala.

V zvezi s strokovnimi kadri so med drugim ugotovili, da se zaradi nerazumevanja vloge kemikov kot operativnih voditeljev v proizvodnji večkrat dogaja, da so na teh mestih nestrokovnjaki, kar ima lahko za proizvodnjo hude posledice. Razpravljali so tudi o ustanovitvi skupnega strokovnega glasila kemikov Jugoslavije, ki bi reprezentiralo našo kemijsko znanost tudi v tujini, in o organizaciji znanstveno-raziskovalnega dela.

F. S.

PLENUM OSS ZA LJUBLJANO IN OKOLICO JE RAZPRAVLJAL O GOSPODARSKEM KRIMINALU

Škodljivci naj čutijo prezir vseh državljanov

Ljubljana, 22. aprila. Sindikalne organizacije naj nenehno vzgajajo pri svojih članih pravičen odnos do družbene imovine in gospodarstva. Borijo naj se za lik socialističnega človeka, ki nepopravljivo nastopa zoper kakršnokoli nepošteno, skrbno bdi nad pojavi, naperjenimi zoper naš družbeni sistem in družbene dobrine ter obsoja in prezira škodljivce vseh vrst.

Tako bi se v zgoščenih besedah glasilo napolito četrtkove razširjene plenarne seje Okrajnega sindikalnega sveta za Ljubljano in okolico. Člani plenuma so obširno razpravljali o vzrokih in pojavnih oblikah gospodarskega kriminala ter o borbi proti njemu. Zlasti tehtne so bile uvodne besede člana Okrajnega komiteja ZKS tov. Petra Zorka. Nasprotniki naše družbene ureditve nimajo nobene opore več za politično borbo, ker so njihovi cilji sovražni interesom delovnega ljudstva, zato skušajo spodkopavati materialno osnovo socializma z gospodarskim kriminalom ter so postali navadni tatovi. Toda delavsko samoupravljanje uspešno preprečuje bohotenje gospodarske kriminalitete. Resda statistika kaže, da se je število teh kaznivih dejanj v Sloveniji lani povečalo za 2,3 %. Toda dejansko gre pri tem za to, da so organi delavskega in družbenega upravljanja zaradi večje zainteresiranosti omogočili uspešnejše odkrivanje škodljivcev, je

poudaril tov. Peter Zorko, ki je nato govoril o treh glavnih vrstah gospodarskega kriminala.

Najprej je orisal tako imenovane klasične oblike kriminala (vlom, tatvina, malverzacije itd.). Med temi je zlasti nevaren grabež, ki se je na pr. pojavil v mariborski tekstilni industriji, v mariborskih železniških delavnicah, v domžalski mlinski industriji itd. Značilno je to, da pri grabežu medsebojno sodelujejo razni mojstri, skladiščniki, šoferji itd., ki se združijo v verigo. Te vrste škodljivost povzročajo pomanjkljiva evidencija, neodgovorno nameščanje že kaznovanih ljudi na odgovorna mesta itd. Mnoga podjetja takih kaznivih dejanj niti ne prijavljajo, češ da se bojijo za svoj ugled. Razen tega podjetja ne zahtevajo povrnitve škode, kar kaže, kako slab odnos imajo njihova vodstva do družbenega premoženja. Specifične oblike kriminala so nedovoljena trgovina, zlorabe uradnega položaja in podobno. Te vrste škodljivci izkoriščajo

tržno konjunkturo, ukvarjajo se s prekupčevanjem lesa, živine, vina, tuje valute, strojev itd. Poneverbe so pogoste zlasti v manjših trgovskih podjetjih, pekarnih, mesnicah. V zadnjem času je čedalje več primerov podkupovanja v različnih oblikah (novoletna darila, provizije itd.). Vse to se počenja čisto pod firmo socialističnih podjetij, kar je nevarno tudi zato, ker kompromitira naš gospodarski sistem. Kriminalci te vrste so največkrat bivši trgovci, mešetarji, skratka parazitski sloj, ki si s pomočjo umazanega početja zida hiše, zapravlja denar s prostitutijo in podobno.

Se posebno nevaren pa je kriminal, pri katerem ne gre za interese privatnih žepov, ampak za egoistične, lokalistične koristi nekaterih kolektivov, komun in drugih ožjih družbenih formacij, seveda na račun družbe. Čeprav se odeva ta kriminal v socialistični plašč, je v bistvu čisto navadna tatvina. Gre za izigravanje zakonitih predpisov, za skrivanje sredstev pred skupnostjo, za anarhično pojmovanje delavskega upravljanja in podobno, da bi ustvarili boljši materialni položaj ožje družbene formacije. Te vrste storilci so čisto direktorji, upravni odbori, delavski sveti in

drugi organi, ki se tu in tam izgovarjajo na demagoško geslo: »znajdi se! in na to, da gre za korist podjetja, občine, okraja. Nevarni so že zlasti zato, ker skušajo najti lokalno politično oporo, recimo v kolektivu ali občini. Pri teh pojavih gre za velike zneske. Sredstva, odtegnjena skupnosti, pritiskejo na cene, rušijo se pravilna razmerja v gospodarstvu, s čimer se ovira gospodarski razvoj, kvarijo se ljudje, ki so sicer načeloma pristaši socialistične poti.

Pri vsem tem nastaja materialna škoda, še huje pa je to, da kriminal umaga in kvari ljudi, saj so ljudje zlasti največja dragocenost. V borbi zoper gospodarski kriminal pa niso dovolj samo kazenske represalije, ampak je potrebna predvsem čuječnost delovnih ljudi in njihov moralni pritisk na škodljivce, ki naj čutijo prezir, kakršnega zaslužijo že tatovi privatne lastnine, tatovi družbene imovine pa še tembolj. Sindikalne organizacije so še zlasti poklicane, da vzgajajo pri ljudeh pravičen odnos do družbene imovine. Seveda pa tega ni moč odpraviti s kampanjskimi akcijami, temveč le z nenehnim delom, je poudaril tov. Peter Zorko.

M. Z.

V četrtke je uprava Muzeja narodne osvoboditve povabila na ogled razstavnih prostorov predsednika MLO tov. Marijana Dermastio in novinarje. Skozi pet dvoran je gostom vzbujal pozornost jedrnat prikazan boj partizanov in aktivistov od leta 1941 do osvoboditve. V vsaki izmed razstavnih dvoran je prikazano po eno najbolj značilno obdobje našega boja. — V vitrinah so ohranjene dragocene in redke muzealije iz narodnoosvobodilnega boja. Po ogledu razstavnih prostorov so si gostje ogledali še aktivne in muzejsko knjižnico. Na sliki: Zvitvo okrog kanklice za mleko, ki se je lahko vložila v drugo, večjo, so prenašali čez bodoče žice ilegalno literaturo

Vprašanja kolonializma in miru

v političnem odboru konference azijskih in afriških dežel

Bandung, 22. apr. (AFP-Reuter). Politični odbor azijsko-afriške konference je sprejel egiptovsko resolucijo, da mora Francija na mirnem načinu urediti vprašanje Tunizije, Maroka in Alžira.

Politični odbor je sprejel tudi predlog pododbora, naj bi prizadete države pozvali k ureditvi vprašanja arabskih beguncev na podlagi resolucije OZN, in je ostro obsodil plemenško razlikovanje.

Davi je turški delegat zase, za Iran, Irak, Libanon, Libijo, Sudan in Liberijo, v političnem odboru predložil resolucijo, ki obsoja kolonializem.

Predlog resolucije izraža vero v dostojanstvo človeka in pravico narodov do svobode in neodvisnosti, obseja politično, socialno, gospodarsko, kulturno, intelektualno in duhovno nadvlado nad narodi, obseja vse vrste kolonializma in tudi mednarodne doktrine, ki izvirajo iz metod sile, infiltracije in rovarjenja.

Kitajska delegacija pa je predložila svoj osnutek resolucije o tem vprašanju, v katerem med drugim izraža simpatije in podporo odvisnim narodom, ki se bore za neodvisnost ter poziva vse države, ki imajo na tem področju še kolonije in odvisna ozemlja, naj jim dajo v določenem roku popolno neodvisnost.

Politični odbor je ustanovil tudi poseben redakcijski odbor, ki bo skušal odstraniti nesoglasja o vprašanih imperializma.

Ceylonski ministrski predsednik Kotelavala je predložil danes političnemu odboru osnutek deklaracije o miru. Njegov predlog vsebuje štiri točke: 1. čimprejšnjo sklenitev konvencije o kontroli konvencional-

nega orožja in prepovedi jedrskega orožja za množično uničevanje, 2. takojšen sporazum o prenehanju oboroževanja in sporazum vseh držav o prenehanju nadaljnjih pokusnih jedrskih eksplozij, 3. reorganizacija OZN in sprejem sleherne neodvisne suverene države vanjo, 4. miroljubna koeksistenca. Tudi o teh vprašanih bodo v ožjih

odborih pripravili ustrezne zaključke.

Tu pričakujejo, da bo politični odbor že jutri začel obravnavati zadnjo točko dnevnega reda — vprašanje koeksistence. Na plenarni seji bodo potem proučili poročila odborov za kulturna in gospodarska vprašanja. Kaže, da bodo konferenco zaključili 24. aprila.

ŽIVAHNA RAZPRAVA

o »starem in novem« kolonializmu, toda turški delegat je formulacijo o njem nazadnje umaknil

Bandung, 22. apr. (Reuter). Na današnji seji političnega odbora je zahteval Turčije in Irana, naj bi nadaljevali debato o kolonializmu z vidika nove formulacije »stari in novi kolonializem«, izkazala nekoliko vzemirjeno debato.

Nekateri delegati so napadli tako komunistično, kakor druge ideologije. U Nu je posredoval in opozoril, da bi prehud spor utegnil priversti razgovore do neuspaha.

Cu En Laj je nasprotoval formulaciji o »starem in novem kolonializmu«. Arabski delegati so bili različnih misli. Kotelavala, ki je večeraj vzemiril delegate z napadom na »sovjetski kolonializem«, je izjavil, da ne želi skaliti harmonije na konferenci.

Predsednik pakistanske vlade Mohamed Ali se je drugače kakor U Nu, izrekel za razpravo o »novem in starem« kolonializmu na bandunški konferenci.

V debato je posegel tudi indijski ministrski predsednik

Nehru, ki je poudaril, da je glavna naloga konference delati za mir. Iranski delegat Abdoh je rekel, da mora konferenca obsoditi »vse oblike kolonializma«. Iranski predstavnik Džamali je dejal, da SZ zaslužuje druge narode.

Ko se je tudi sirski delegat izrekel proti razpravi o tem vprašanju, je turški predstavnik svojo zahtevo umaknil.

FRANCOSKI ZUNANJI MINISTER V LONDONU

Priprave na stike z ZSSR

London, 22. aprila (Tanjug).

Francoski zunanji minister Pinay, ki je bil večeraj v Londonu, kjer je z zunanjim ministrom Macmillanom govoril o stikih z ZSSR, o pariških pogodbah, o Indokini in Severni Afriki, je pred povratkom v Pariz izjavil, da bodo Velika Britanija, ZDA in Francija začele pripravljale posvete za razgovore z ZSSR. V Londonu se bodo v ta namen sestali njihovi strokovnjaki že 27. aprila in sodelovali bodo tudi predstavniki zahodnonemške vlade, ko bodo razpravljali o nemškem vprašanju.

Pinay je poudaril, da je bilo na večerajšnjih razgovorih s predstavnikom britanske vlade ugotovljeno, da obe deželi podobno pre-

Ču En Lajevi razgovori

Nocoj je predsednik kitajske vlade in zunanji minister Cu En Laj priredil večerjo siamskemu zunanjemu ministru Vajtajakoniu in filipinskemu delegatu generalu Carlosu Romulu.

Ti državnik, ki so se v sredo prvič srečali na večerji kot gostje indijskega ministrskega predsednika Nehruja, so nadaljevali razgovore o azijskih vprašanih.

Danes se je Cu En Laj sestel tudi z japonskim delegatom Takasakijem.

sojata vse važnejše probleme sodobnosti. Potem ko je rekel, da bo prišlo do konference zahodnih strokovnjakov, je pripomnil: »Prav tako je možno, da bo podpis avstrijske pogodbe priložnost za »sestaneke zunanjih ministrov.«

Glede francosko-britanske izmenjave mnenj o Indokini, je Pinay poudaril, da gleda z upanjem prihodnost. Pripomnil je, da ureditev tega problema ovirajo hude težave, da pa nadaljujejo posvetovanja, na katerih skušajo določiti skupno politiko v tem delu sveta.

Uradni predstavniki Foreign Office so izjavili, da sta se

Francija in Velika Britanija sporazumeli, da bo delovna skupina izvedenecv zahodnih velesil pripravila poročilo za zunanje ministre, ki se bodo v začetku maja med konferenco Sveta ministrov Atlantske zveze sestali v Parizu.

V pristojnih britanskih krogih izjavljajo, da stališče SZ nasproti konferenci štirih še ni docela jasno. Zahodni zunanji ministri bodo na pariškem sestanku razpravljali, kdaj bi se začela konferenca, pa tudi vprašanje formalnega predloga Moskvi o razgovorih štirih. Zahodne velesile se docela strinjajo, da je treba zelo skrbno pripraviti sestanek z ZSSR. Osnovni namen konference štirih bi bil, kakor misli britanska vlada,

ko gre za nemško oborožitev, ne pa glede priprav na konferenco štirih velikih sil

(OD STALNEGA DOPISNIKA »BORBE«)

Bonn, 22. apr. Danes je vladni predstavnik sporočil novinarjem načrt dela kanclerja Adenauerja za prihodnjih deset dni — malone brez komentarja. Načrt pa že sam po sebi dovolj pove, 27. aprila se bodo začeli v Londonu razgovori strokovnjakov ZDA, Anglije in Francije o pripravah na konferenco štirih. Bonnska vlada za to konferenco še ni določila delegacije. Vse kaže, da tudi še ni pripravila tako imenovanega nemškega programa zanj, čeprav ga je že večkrat napovedala. Na račun te bonnske počasnosti in zavlačevanja, ko gre za razgovore štirih na emi, ter naglice, kadar gre za oborožitev, na drugi strani, je že slišati v parlamentarnih krogih v Bonnu marsikatero pikro šalo.

Drugi dan, 28. aprila, bo prispel z letalom v Bonn francoski zunanji minister Pinay. S kanclerjem se bo razgovarjal dva dni o spornih zadevah, o katerih je bil, kakor so tu objavili, dosežen sporazum že z Mendès-Franceom (posarski sporazum, posarsko-francoske gospodarske konvencije, francosko-nemško gospodarsko sodelovanje, moselski prekopi itd.). Dokaj jasno je, da se bodo razgovori razvijali v znamenju priprav na konferenco štirih in na ustanovno sejo zahodnoevropske zveze, ki bo 7. in 8. maja v Parizu.

Bonn pričakuje, da bo francoska vlada deponirala ratifikacijske dokumente 5. maja, torej pred prvo sejo zahodnoevropske zveze. Kancler Adenauer najbrž zaradi tega ne bo dloakoceplil v razgovorih s francoskim zunanjim ministrom, da ne bi nastale nove težave pred sejo Atlantskega pakta, ki naj bi se je udeležil tudi nemški delegat. Kancler Adenauer bo bržčas v Parizu izmenjal mnenja z ameriškim zunanjim ministrom Dullesom in angleškim zunanjim ministrom

Macmillanom. Socialno-demokratska frakcija bo baje spričlo novega položaja prihodnji teden zahtevala posebno parlamentarno debato o konferenci štirih. Opozicijo bi utegnili podpreti nekateri politiki iz vladne koalicije, ki se ne strinjajo s socialnimi demokrati, marveč si prizadevajo formulirati nekakšno »tretjo pot« o razgovorih z Moskvo, ki ne bi bila ne kanclerjeva, ne socialno-demokratska in ki bi dajala prvenstvo politiki združitve pred oborožitvijo.

R. Vujović

Velesposlaniki velikih sil naj bi se sestali na Dunaju v začetku maja

Pariz, 22. apr. (AF Reuter). — Francija, Velika Britanija in ZDA so predlagale danes Sovjetski zvezi, naj bi se 2. maja na Dunaju sestali velesposlaniki štirih velesil. V notah, poslanih sovjetskemu zunanjemu ministrstvu, so tri zahodne dežele danes odgovorile na sovjetski predlog, naj bi takoj sklicali konferenco zunanjih ministrov štirih velesil, na kateri bi sklenili državno pogodbo z Avstrijo.

V francoski noti je rečeno, da bi se morali pred sklicanjem konference zunanjih ministrov najprej sestati velesposlaniki štirih velesil, ki bi določili podrobnosti glede državne pogodbe. Hkrati francoska vlada predlaga, naj bi bil sestanek 2. maja na Dunaju.

Potres je razdejal

mesto Volos v Vzhodni Tesaliji

Atene, 22. apr. (Agencija Atene).

Potres, ki je nastal te dni v Vzhodni Tesaliji je prizadel zlasti mesto Volos. Na obali so nastale tri vzporedne, približno 1 km dolge razpoke. Hiše so onodod tako poškodovane, da v njih ni moč stanovati. Ne-poškodovanih je le nekaj poslopj iz armiranega betona. Dva velika hotela, zgrajena iz armiranega betona sta zunaj nedotaknjena, notranji zidovi pa so docela porušeni.

Novi potres sredi Volosa, je davi zaključil katastrofo v tem tesalskem mestu. Zdjaj so v mestu razdejane malone vse hiše.

Na kraj nesreče so prišli podpredsednik vlade Panajotis Kanelopoulos in še dva ministra, ki nadzi-

rajo ukrepe krajevnih, civilnih in vojskih oblasti. Vojne ladje, letala, avtomobili in druga vozila nenehoma prihajajo v mesto in z njihovi zdravniki in bolničarki, zdravstvene potrebščine, šotori in živila. Število žrtev še ni dognano.

Volos je četrto največje mesto v Grčiji in je štelo domala 60.000 prebivalcev.

Atene, 22. apr. (Tanjug). Po potresu, ki je te dni prizadel Volos in njegovo okolico, je ostalo brez strehe malone 100.000 ljudi. Razen mesta je bilo prizadetih še 28 okoliških vasi. Gmotna škoda je ogromna in pomeni hud udarec za grško gospodarstvo.

Nehru, U Nu in Naser v New Delhiju pred odhodom v Bandung

OSTRA BORBA ZA DELAVSKE PRAVICE V TRSTU

Nova provokacija v ladjedelnih

Tudi nameščenci poldržavnih ustanov stavkajo zaradi prenizkih plač

(Od našega sodelavca)

Trst, 22. aprila. — Danes so v ladjedelnih Sv. Marka suspendirali 151 delavcev, 7 pa so jih odpustili z dela. Ravnateljstvo ladjedelnice je z enodnevnou su-

spenžijo kaznovalo one delavce, ki so ob objavi protidelavskih ukrepov zapustili delo, pa so potem, ko jih je ravnateljstvo suspendiralo, vdrli v obrate in jih znova zapustili šele, ko so jim zagrozili z novimi represalijami.

Ponovne suspenzije z dela in odpust sedmih tovarišev je med delavci izzval veliko ogorčenje. Odpustitev delavcev krši sporazum in pogodbo med tovarniškim odborom in ravnateljstvom, ki določa predhodno posvetovanje med obema o upravičenosti odpustov. Zato menijo, da je zadnji protidelavski ukrep ladjedelniškega ravnateljstva zgolj nova provokacija, s katero skušajo dokazati, da so delodajalci absolutni gospodarji tovarne in da ne priznavajo delavskih in sindikalnih svoboščin, ki so si jih delavci v dolgoletni borbi priborili.

O okviru splošne borbe proti antisocialnim in protisindikalnim ukrepom ladjedelniškega ravnateljstva je bila danes popoldne stavka v ladjedelnici Sv. Marka v Miljah, ki je trajala do zaključka delovnega urnika. Kot že v drugih obratih omenjenih ladjedelnic je tudi ta stavka povsem uspela.

Pogajanja med ravnateljstvom ladjedelnice in zastopniki delavcev, ki so bila danes na vladnem

uradu za delo, so bila ponovno prekinjena in se bodo nadaljevala šele v sredo. Zastopniki industrijev vztrajajo na svojem stališču, a tudi delavci ne popuščajo. Položaj je precej resen in za sedaj ne kaže na kompromisno rešitev spora.

Ze drugi dan pa traja stavka uslužbencev poldržavnih ustanov in je tudi danes stoodstotno uspela. V stavki, ki se bo končala jutri zvečer, sodeluje okrog 1000 nameščencev. Danes so napovedali še 4-dnevno stavko srednješolskih profesorjev.

Z VSEH STRANI SVETA

ATOMSKA RAZSTAVA

Washington, 22. aprila. (UP). V okviru ženevske konference atomskih strokovnjakov bo letos poleti tudi velika razstava tehnične in znanstvene materiala za atomske raziskave. Na njej bo sodelovalo 84 dežel. Več dežel je že prosilo za razstavni prostor v poslopju OZN.

Priprave za konferenco, ki bo trajala 13 dni, so že precej napredovale. Namestnik generalnega tajnika konference sovjetski akademik Vavilov je že prispel v Ženevo. Za predsednika konference je bil izvoljen indijski jedrski fizik Bhaba. Dnevni red bo sestavljen bržčas prihodnji mesec.

ZDA SZ VRAČA AMERIŠKE LADJE

Washington, 22. apr. (Reuter). Zunanje ministristvo ZDA je objavilo, da je Sovjetska zveza v načrtu privoila, da bo še letos povrnila ZDA 62 ladij. Te ladje, ki so sedaj na Baltičkem morju, je sovjetska vlada dobila na podlagi zakona o posojilu in najemu med drugo svetovno vojno, ko so ZDA dobavile Sovjetski zvezi skupno 188 ladij.

VELIKA BRITANIJA DELEGACIJA SOVJETSKIH SINDIKATOV V LONDONU

Moskva, 22. aprila. (Tass). Sovjetska sindikalna delegacija pod vodstvom tajnika CK sindikata strojni-

kov Bjelova, je odpotovala v London, kjer bo gost britanskega sindikata strojnikov. V Londonu je bila prisrčno sprejeta.

STAVKA V GLASGOWSKEM PRISTANIŠČU

Glasgow, 22. aprila. (Reuter). Več kot 2500 pristaniških delavcev je večeraj začelo stavkati zaradi spora z delodajalci o razdelitvi delovnih mest. Na kakih 30 ladjah je ustavljen sleherni delo.

ITALIJA FAŠISTIČNI TEROR

Rim, 22. aprila. (Tanjug). Skupina fašističnih teroristov je sinoči napadla sedež rajonskega odbora KP Italije v Rimu. To je že tretji fašistični napad na sedež KPI v zadnjem mesecu dni.

INDONEZIJA ZEMELJSKI PLAZ ZASUL VSO VAS

Djakarta, 22. aprila. (AP). Ogromen zemeljski plaz je v vasi Pakasiran na srednjem delu Jave zasul skoraj vse prebivalstvo. Nesreča se je pripetila v noči med nedeljo in ponedeljkom. Pri življenju sta ostala samo dva vaščana. Velikanske plasti zemlje in kamenja, debele po 5 m, so docela razdejale vseh 46 hiš v vasi. Po velikem neurju v februarju so oblasti opozorile vaščane na nevarnost plazov z bližnjih gora, nendar se ti niso hoteli odseliti.

JUŽNA AFRIKA S PALICAMI IN SEKIRAMI NAD POLICIJO

Johannesburg, 22. aprila. (AFP). Sinoči je prišlo do hudega spopada med 300 domačini, oboroženimi z noži, sekirami in palicami, ter policijo v mestu Garistomu, kakih 12 km od Johannesburga. 15 demonstrantov je bilo ranjenih, več pa jih je bilo aretiranih.

ZAHODNA NEMCIJA INCIDENT NA MEJI MED OBEMA BERLINOMA

Berlin, 22. aprila. (Reuter). Policija je sinoči objavila, da je neka vzhodnonemška rečna patrulja zadržala zahodnoberlinsko carinsko patrulno ladjo ter aretirala 4 člane njene posadke. Incident se je pripetil pri otoku Haffelu blizu meje med zahodnim Berlinom in sovjetsko cono.

TURCIJA DEMONSTRACIJE ZA CIPER

Carigrad, 22. apr. (AFP). V Ankari in Carigradu so večeraj izbruhnile študentske demonstracije v smislu sklepa študentske zveze, da bodo 21. april v Turčiji praznovali kot »dan Cipras«. V Carigradu so študentje po svojem zborovanju v sprevedu odšli pred grški generalni konzulat in vzklikali: »Ciper je turški!»

Openci se upirajo

zaplombi prosvetnega doma, ki so ga po vojni sami obnovili

Trst, 22. aprila. Komaj dan za tem, ko je prosvetno društvo »Andrej Čoke« zahtevalo od vladnega komisarja dr. Palamare pre-

klic ukrepa o zaplombi prosvetnega doma na Opčinah, je pokrajinski komisariat za italijansko mladino obvestil sedanje upravitelje doma, da morajo izprazniti prostore do 25. t. m. V nasprotnem primeru grozi z zakonskimi ukrepi in s tožbo.

Domače prebivalstvo je ogorčeno zaradi nezasišane zahteve pokrajinskega komisariata, ki hoče v sedanjem prosvetnem domu ustanoviti italijansko mladinsko zavabišče in tako nadaljevati vlogo nekdanje fašistične raznarodovalnice na Opčinah. Domačini tudi poudarjajo, da je bilo poslednje prosvetnega doma med vojno popolnoma porušeno in da so ga po osvoboditvi ponovno zgradili s prostovoljnimi prispevki in prostovoljnim delom prav domačini, da bi se zopet razvilo ono kulturno prosvetno delovanje, ki je bilo za časa fašističnega režima obsojeno na 25-letni molk. V tej zvezi tudi poudarjajo, da bi bilo z odvzecom prosvetnega doma onemogočeno kulturno izživljanje slovenskega prebivalstva, kajti je dvorana v prosvetnem domu edina na Opčinah, kjer lahko nastopajo slovenske dramske skupine kakor tudi slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje.

Naša sindikalna delegacija v Moskvi

Moskva, 22. aprila. (AFP). — V Moskvo je prispela jugoslovanska sindikalna delegacija pod vodstvom predsednika Zveze sindikatov Srbije Dragi Stamenkovića. Delegacija potuje skozi Moskvo in bo jutri nadaljevala pot v Peking, kjer bo prisostvovala proslavi 1. maja.

Adnan Menderes pride na obisk

Beograd, 22. apr. (Jugopress). Predsednik turške vlade g. Adnan Menderes bo prišel v Beograd dne 4. maja na uradni obisk. Spremljala ga bosta podpredsednik vlade g. Fasit Ruždi Zorlu in generalni tajnik ministrstva za zunanje zadeve Nuri Bürgü. S tem se bo turški ministrski predsednik in zunanji minister odzvali povabilu predsednika Tita ob neigovnem bivanju v Turčiji.

Izotopi iz ZDA

Washington, 22. aprila. Ameriška informativna služba poroča, da bo ameriška komisija za atomsko energijo odslej pošiljala Jugoslaviji radioaktivne in stabilne izotope. Jugoslavije in stabilne izotope. Jugoslavija pa bo lahko pošiljala svoje znanstvenike v institut v Oak Ridgeu da bi proučeval dognanja na področju jedrske fizike. Razen Jugoslaviji bodo pošiljali izotope še 50 državam.

Aktualna gospodarska in politična vprašanja

na dnevnem redu seje iniciativnega odbora SZDL bodoče koprške skupnosti komun

Koper, 22. apr. — V Kopru je bila danes seja iniciativnega odbora SZDL bodoče koprške skupnosti komun. Na dnevnem redu je bilo poročilo Albina Dujca o nekaterih aktualnih gospodarsko-političnih vprašanjih. Po daljši razpravi je odbor sklenil, da bodo morale organizacije SZDL aktivneje preprečevati negativne pojave lokalizma, ki se pojavljajo zlasti v nekaterih podjetjih in tudi na terenu. Socialistična zveza bo organizirala obširno razpravo o zveznem in republiškem družbenem planu. Bolj bo tudi pomagala delavskim svetom in upravnim odborom podjetij, ki premalo

Blagovni promet z Italijo preko železniške postaje v Novi Gorici

Po nedavnem podpisu gospodarskih pogodb z Italijo je stopilo znova v ospredje vprašanje trgovine prek železniške postaje v Novi Gorici. Sedaj gre namreč za celoten izvoz in uvoz prek postaje v Sežani, ki je sprito tega močno obremenjena. Na konferenci, ki je bila v četrtek v Novi Gorici, so menili, da bi bilo med znaten del blagovnega prometa med obema državama preusmeriti prek novogoriške železniške postaje. Z razvojem trgovine bi lahko pozneje zgradili obsejno postajo v Vrtojbi.

To in ono iz Kranja

Spet ekonomska srednja šola v Kranju

Zaradi pomanjkanja ekonomsko-komercialnega kadra nameravajo v Kranju spet odpreti ekonomsko srednjo šolo. Le-to so v Kranju že imeli, a so jo ukinili, ker so menili, da bo preveč ljudi s tako izobrazbo. Pregled, ki ga je napravil Gospodarski svet Okrajnega ljudskega odbora Kranj, je pokazal nasprotno. Na mestih, kjer bi morali biti zaposleni ljudje s srednjo ekonomsko izobrazbo, so večina ljudi z nižjo izobrazbo. Za tiste, ki delajo

KUPIMO
MEDENO PLOČEVINO ali trake (širina od 30 mm naprej) do 1 T, dimenzija od 0,40 do 1,2 mm, poltrde ali trde.
»OKOVJE«, Kamna gorica
J 147

TOVARNA POHIŠTVA
NOVA GORICA
proda
tovarni avtomobil znamke FIAT 626, 4 t. v brezhibnem stanju
Interesenti naj javijo točen prihod v tovarno, da zadržimo vozilo doma.

spremljajo našo politiko. Na sestanku so kritizirali posamezna gospodarska podjetja zaradi izigravanja gospodarskih predpisov. Sklenili so, da se bo morala SZDL v prihodnje bolj poglobiti tudi v ta vprašanja ter hkrati aktivneje spremljati vprašanja novega plačnega sistema in druge probleme v podjetjih. Inicijativni odbor bo sklical sestanek komisije za sestavo tarifnih pravilnikov vseh okrajev, kjer bodo pregledali ali so norme postavljene dejansko stimulatívno.

Skoraj povsod zvišali tarifne postavke vendar ponekod le administrativnemu osebju

Komisija za pregled tarifnih pravilnikov koprškega okraja je te dni zaključila svoje delo. Skoraj vsa podjetja so že sestavila tarifne pravilnike, ki na splošno ustrezajo zakonskim predpisom. Le ponekod je bilo nekaj nepravilnosti pri izpolnjevanju obrazcev. Značilno je, da so skoraj vsa podjetja zvišala tarifne postavke in s tem tudi povprečne plače. Ponekod je to zvišanje opravičljivo, drugod pa so bile v tem oziru storjene napake. Nekatera podjetja so zvišala tarifne postavke administrativnemu osebju, delavcem v proizvodnji pa so tarife občutno znižala. Zlasti je značilen primer piranske ladjedelnice, kjer so zvišali povprečne plače za 700 din, pri tem pa so znižali najnižje plače za 900 din in zvišali najvišjo za 6000 din. Nekatera podjetja opravilno znižanje tarifnih postavk de-

sedaj na teh mestih in nimajo dovolj izobrazbe, pa nameravajo organizirati večerno ekonomsko šolo. Tako upamo, da bomo z novim šolskim letom v Kranju spet dobili ekonomsko srednjo šolo.

Z okrajnega plenuma Socialistične zveze za Gorenjsko

Kranj, 22. apr. — Danes dopoldne je bil plenum SZDL za Gorenjsko. Osrednja točka je bil družbeni plan. Raztolmačil ga je tov. Kristan, predsednik OLO Radovljica. Na tem plenumu so bili sprejeti mnogi važni sklepi.

Nekaj drobnih iz Kamnika

Vsi niso upoštevali predpisov o škropljenju sadnega drevja

Posebna ekipa kmetijske zadruge Nevlje je na področju občine Kamnik pravilno poškropila sadno drevje. Ko so končali, so pa ugotovili, da nekaj kmetov ni hotelo upoštevati predpisov. Tako se bodo morali le-ti zagovarjati pred občinsko komisijo za kaznovanje prekrškov.

Dela na cesti Kamnik—Trzin

Uprava za ceste LRS nadaljuje dela na cesti Kamnik—Trzin. Sedaj odstranjuje rušo z nove trase na odseku Duplaca—Mengeš. Konec maja pa bodo verjetno začeli asfaltirati prvi odsek ceste Kamnik—Duplaca.

Za cenejšo hrano

Ljudski odbor mestne občine Kamnik je sklenil, da smeta obe kmetijski menzi, ki sta v sklopu gostinskega podjetja »Grozde« porabiti 10%

Množični izlet na Čebine

Mestni komite ZKS in mestni odbor SZDL Trbovlje prirejata to nedeljo v okviru proslav v počastitev desetletnice osvoboditve množični izlet na Čebine, kjer je bil leta 1957 ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. Razen prebivalstva iz rudarskih revirjev Trbovlj, Zagorja in Hrasnitke se bodo množičnega izleta udeležili tudi prebivalci iz Radeč, Sevnice, Brežic, Krškega in Senovega. Na spominski proslavi, ki se bo začela na Čebinah ob 10. uri na zgodovinskem mestu pri »Barličju«, bodo sodelovale godbe in pevski zbori iz rudarskih revirjev. Po proslavi pa bo na Čebinah partizanski tabor, na katerem se bodo v spominih na nekdanje borbe spet srečali borci iz vsega Zasavja.

Zlet rudarske mladine Slovenije v Trbovljah

V počastitev desete obletnice osvoboditve bo v nedeljo, 8. maja, v Trbovljah zlet rudarske mladine Slovenije. Hkrati bo ta zlet priprava na festival delavske mladine, ki bo 22. maja v Kranju. Priprave vodi komite LMS in SZDL mesta Trbovlje.

»Partizan« bo razvil prapor

Ljudski odbor mestne občine Kamnik bo botroval društvu »Partizan« Kamnik pri razvijanju društvenega prapora in mu bo ob tej priložnosti dodelil 25.000 dinarjev. Prapor bodo razvili junija.

Pomoč za nabavo gasilskih siren

Gasilska društva na območju Kamnik bodo tudi letos prejela podporo mestne občine. Tako bo prejelo okrajno društvo Kamnik, ki je v skupini A, 320.000 din. Iz teh sredstev bodo morali prvenstveno nabaviti posebne gasilske sirene za opremo gasilskih avtomobilov. Ostala društva Duplaca, Nevlje in Tunjca pa bodo prejela po 60.000 dinarjev.

GLAVNO PREMIO
500.000 DINARJEV SPORTNE LOTERIJE JE ZADELA SREČKA ŠTEV. 776143
PRODANA V CELJU
DOBITNIK SE ŠE NI JAVIL.

Človek, ki živi za rože

Ljubitelj-vrtinar in paznik ptujskih parkov

Kdo v Ptujtu ga ne pozna? Kadar ga včas na cesti, se mu mudi. Pod roko navadno nosi sadni ke in v žepu škarje za obrezovanje grmičevja. Tudi v gostilni »Pri postli«, kjer obedi, ga vidi poznajo. Po obedi prbere časopis ter kaj pove, reši kakšno križanko in že odhiti nazaj v park. Posebno pomlad je zaposlen in včasih sploh ne pride k obedu. Toliko dela ima s svojimi sadikami, rožami in grmičevjem, da pozabi na jed. »Le kaj je danes tvariš Matevžič?« ga pogrešajo v menzi, kjer po navadi vedno kakšno glasno pove.

Ptujske parke je urejeval že pred vojno. Drevesa, katera je takrat zasadil, so zrasla visoko. Hudo mu je bilo, ko so med vojno zavazniki zbombardirali železniški most in uničili mnogo dreves v parku. Vse je bilo zapuščeno in uničeno, ko je po vojni zopet začel skrbeti za parke in nasade lepoteptnega drevja. Povsod v Ptujtu je videti sadove njegovega

dela. Pomladi, ko se parki razcvetijo, hodi okrog in pazi na vsak cvet, na vsako vejico. Kolkoli se prejel, kadar mu brezvestneži polomijo veje in potrgajo cvetje! Tedaj je njegov glas silšati po vsem parku. Včasih pri delu tudi zgubi kakšno stvar ali pa kaj pozabi. Samo svojih številnih gojenk ne pozabi nikoli.

Anton Matevžič je upokojen bančni uradnik iz Cirkovec na Dravskem polju. Te dni bo obhajal petinšestdesletnico. Ko sem ga obiskal v skromni sobici, mi je prišlo na um, kako je mogel bančni uradnik tako vzljubiti rože. To sem ga tudi vprašal.

»Vidite,« mi je povedal, »sem kmečki sin in že od mladih nog ljubim cvetje. Za smisel za cvetje mi je ostal. Ni mi toliko za plod, le cvetje ljubim. Nekdo sem v Halozah pol ure občudoval cvetočo češnjo... Mnogo sem potoval po Italiji, Franciji, Nemčiji in Avstriji in povsod so me parki posebno zanimali.

»Vidite,« mi je povedal, »sem kmečki sin in že od mladih nog ljubim cvetje. Za smisel za cvetje mi je ostal. Ni mi toliko za plod, le cvetje ljubim. Nekdo sem v Halozah pol ure občudoval cvetočo češnjo... Mnogo sem potoval po Italiji, Franciji, Nemčiji in Avstriji in povsod so me parki posebno zanimali.

Več redkih rastlin je sam vzgojil. Kar jih ne posadi v parku, jih ponudi Ptujčanom, ki imajo vrtove. Nikoli nič ne zahteva za svoje delo, dela iz ljubezni. Potrpežljivo in

Povsod v svetu so sadni sokovi uvedeni kot pijača prve vrste. Gostinstvo brez sadnih sokov kaže na primitivnost in zastarelost — Zato takoj nabavite

»CELEIA-SAD«
Ne odlašajte!

jabolčni sok, borovničev biser ali grozdni sok

TOVARNE »CELEIA-SAD« - CELJE

ODMEVI S KONFERENCE AZIJSKIH IN AFRIŠKIH DEŽEL

Skaljeno ozračje v Bandungu zaradi turško-pakistanskega predloga o razširjenju pojma kolonializma na Vzhodno Evropo

Bandung, 22. aprila. Poskus razširjenja pojma kolonializma na Vzhodno Evropo, ki ga je včeraj sprožil Kotelavala, je danes vse dopoldne zaposlil vodje delegacij. Najvažnejši momenti s te seje so naslednji:

Prvič. Proti pričakovanju Ču En Laj ni reagiral ostro, temveč pomirljivo. Ni se spuščal v bistvo obtožb, temveč se je zavežal za to, naj se konferenca izogiba ideološke diskusije in nadaljuje delo v harmoničnem duhu za razvijanje sodelovanja vseh azijsko-azijskih dežel.

Drugič. Cejlonski premijer je umaknil svoj predlog o razširjenju pojma kolonializma na Vzhodno Evropo in izjavil, da je storil to v interesu enotnosti konferenca.

Tretjič. Delegaciji Pakistana in Turčije se nista strinjali s cejlonskim premijerjem in sta njegov prvotni predlog predložili konfe-

renci v novi obliki. V pakistansko-turškem predlogu se obsoja vse oblike infiltracije in sbravzije. Turški, pakistanski in irski delegati so jasno povedali, da pri tem mislijo na Vzhodno Evropo in na prakso mednarodnega komunizma.

Turško-pakistanski predlog so podprli Perzija, Liberijska, Libanon in Filipini.

Četrto. Indija, Burma in Sirija so apelirale na Turčijo in Pakistan, naj ne zastružeta položaja in naj umakneta svoj predlog, pri čemer je bilo naglašeno, da razširjenje razprave o kolonializmu, kakor sta jo načeli Turčija in Pakistan, lahko samo zastruži ozračje, zaradi česar konferenca ne bi mogla doseči velikih pozitivnih rezultatov, ki jih od nje pričakujejo. Nehru je konkretno predlagal, naj se vprašanje kolonializma omeji na Azijo in Afriko, in naj bo v uvodu resolucije poudarjena pravica vsakega naroda na neodvisnost in samostojnost.

Sinočni predlog cejlonskega premijera, še bolj pa današnji nastop Pakistana in Turčije so precej neugodno vplivale na ozračje, vendar upajo, da bo azijsko-afriška konferenca vseeno uspešno končana.

J. Smole

Nehru za koeksistenco

Bandung, 22. apr. (Tanjug). V debati o osnutku resolucije o »Miru in mirni koeksistenci«, v ožjem političnem odboru se je indijski ministrski predsednik Nehru danes popoldne odločno zavzel za načela koeksistence. Dejal je, da politika sile in vojaških zvez vodi svet v uničenje in da je edini način, da bi zagotovili mir na svetu v tem, da bi s koeksistenco zmanjšali področja na katerih so odnosi napeti. »Mi se ne bomo pridružili ne enemu, ne drugemu bloku, ker bi to pomenilo izgubiti svoje individualnosti.«

Nehru je nadalje poudaril, da v osnutku resolucije U Nuja, ki obsega pet načel, ni ničesar, čemur bi mogel kdo nasprotovati. Dejal je, da lahko v sedanjem svetovnem položaju, za katerega je značilna razdelitev sveta na bloke in čedalje večja nevarnost za mir, azijske in afriške dežele rešijo svet, če bodo ubrale tisto pot, ki pomeni mir.

Razen Nehruja so na današnji seji političnega odbora govorili vodje delegacij Burme, Liberijske, Kambodže, Japonske, Južnega Vietnama, Egipta, Nepala in Turčije.

NASEROVA VLOGA

Kairo, 22. apr. Poročila posebnih dopisnikov kairskih časnikov iz Bandunga, komentarji in uvodniki o tej konferenci zavzemajo v egiptjskih časnikih glavno mesto. Ko pišejo o dejavnosti egiptjske delegacije, poudarjajo, da je Naser med tistimi, ki sodijo, da se je treba izogniti propagandnim govorom, v katerih bi napadli posamezne ideologije. Časniki opozarjajo na opazno razliko med nastopom egiptjskega in iraškega predstavnika. Po njihovih sodbi je Džamali v korist enega izmed blokov skušal razviti konferenco na dva nasprotna tabora.

»Al Akbar« pravi, da je ne glede na sklepe, ki jih bodo sprejeli v Bandungu, že zdaj docela jasno, da se je več ko polovica človeštva odkrito izrekla »zoper kolonizacijo in obsodila vojne grožnje, ki izpostavljajo človeštvo največjim nevarnostim.«

Politični krogi v Egiptu in v arabskem svetu sploh pripisujejo poseben pomen razpravam o Palestini in Severni Afriki ter poudarjajo, da je Ču En Laj izpričal svojo naklonjenost arabskim beguncem.

V Kairu izražajo zadovoljstvo z Naserovo vlogo v Bandungu, ki je privedla Egipt med najuglednejše dežele v borbi za neodvisnost, enakopravnost in svobodo zatiranih narodov. Naser se zlasti trudi, da bi dosegel spoštovanje pravic arabske Severne Afrike, poudaril pa je svoje usluge tudi v sporu med Pakistanom in Afganistanom.

Casnikji so obširno poročali tudi o tem, da bo egiptjski delegat Hasan el Bakuri obiskal Kitajsko. Opazovalci sodijo, da je to še eno znamenje, da bo Kairo kmalu pripoznal pekinško vlado.

Z. Pečar

Nasprotja med ZDA in Francijo glede politike obeh držav v Južnem Vietnamu

Washington, 22. aprila (R). Iz verodostojnih virov se je izvedelo, da so med ZDA in Francijo nastala »resna nesoglasja« o načinu rešitve krize v Južnem Vietnamu. Vlada ZDA meni, da je Južni Vietnam prav tako nevarno področje za mir na svetu kakor Formoza.

Francoski in ameriški diplomati so danes ves dan razpravljali, da bi vskladili politiko v Južnem Vietnamu. Po posebnem poročilu, ki ga je general Collins podal Eisenhowerju, poudarjajo v ameriških krogih, da je v Južnem Vietnamu »velika negotovost«.

Američani menijo, da upornim sektam ni treba dovoliti »silo svojega orožja priti v vlado«, medtem ko Francozi stoji na stališču, da je edini način za preprečitev državljske vojne sodelovanje vseh sekt in frakcij v vladi.

SOVJETSKA VLADA BO RAZVELJAVILA POGODBI Z VELIKO BRITANJO IN FRANCIJO

MOSKVA, 22. aprila. Kakor poroča Tass, je Prezidijski Urhovnega sveta ZSSR dal presojiti sovjetske vlade o razveljavanju pogodb ZSSR z Veliko Britanijo in Francijo v razpravo komisijama za zunanje zadeve Zveznega sveta in Sveta narodnosti. Pogodbi z Veliko Britanijo in Francijo sta bili sklenjeni 1942 in 1944. leta.

STEVENSON V AFRIKI

NAIROBI, 22. aprila (AP). Demokratski prvak Adlai Stevenson je danes prispel v Nairobi. To je prva etapa njegovega enomesecnega potovanja po Afriki.

UMOR STABNEGA OFICIRJA SIRSKE ARMADNE

DAMASK, 22. aprila (AFP). Na neki nogometni tekmi v Damasku je bil izvršen atentat na načelnika tretjega oddelka sirskega generalštaba polkovnika Adnana Maalkija, ki je kmalu nato umrl. Atentator je po napadu izvršil samomor.

ČIRIČ, MLADINSKI PRVAK JUGOSLAVIJE V ŠAHU

BANJA LUKA, 22. aprila (Tanjug). Deveta partizna šahovskega turnirja med Čiričem in Crepškom se je končala z zmago Čiriča, tako da je Čirič postal mladinski prvak Jugoslavije v šahu.

ŠOLSKA VPRAŠANJA

na seji Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani

Ljubljana, 22. aprila. Danes popoldne je bila v prostorih Mestnega magistrata 62. skupna seja Mestnega zbora in Zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane. Sejo je vodil predsednik MLO dr. Marjan Dermant.

Predsednica Sveta za prosveto tovarišica Anka Pernuš je prebrala poročilo, iz katerega so razvidna najbolj pereča vprašanja, ki tarajo Svet za prosveto. Z uvodoma je s številnimi podkrepljenimi težavnimi stališči. Tako na primer en učenec, ki se šola v ljubljanski šoli, stane Svet letno okoli 10.000 din, gimnazijec 15.000, učence ali dijake v vzgojnem domu pa celo 135.000 din letno.

Svet za prosveto je s statističnimi predvideli, da bo v Ljubljani leta 1960 3500 otrok več kot sedaj. Zato bi mesto potrebovalo 100 novih učilnic. Potreba po osnovnih šolah in novih učilnicah je največja predvsem v

centru, na tesnem pa so tudi v Šteberju, Vrhovcih, Trnovem, Rožni dolini, Jaršah in za Bežigradom. O tečajnem stanju šolstva pričajo zlasti dejstva, da je v nekaterih gimnazijah po 45 dijakov v enem razredu.

Ljudski odborniki so v razpravi predlagali korekturo šolskih okolišev. Tako na primer na Rudniku več otrok, stanujočih v neposredni bližini osnovne šole, obiskuje štirirazrednico na Prulah. Sprito tega je ta šola preobremenjena, medtem ko je ona na Rudniku nepopolno zasedena. To vprašanje naj bi na svojih zborih rešili odločni volivci.

Odborniki so sprožili tudi vprašanje šolske kuhinje na klasični gimnaziji. V prostorih, kjer naj bi bila kuhinja, stanuje namreč nekaka družina in zaradi tega je 700 dijakov klasične gimnazije brez malice.

Zlasti so se odborniki zavzeli za javensko šolo, ki ima del svojih pro-

storov v nekdanjem nunskem samostanu v Veselovi ulici. Šola ima pouk na štirih mestih. Profesorji morajo največkrat hietiti iz enega dela mesta v drugega k naslednji šolski uri. Eden izmed razredov Vajenske šole je celo v zasebnem stanovanju, kar moti učence in profesorje pri njihovem delu. Še posebno težavno stanje je v grafičnem oddelku, kjer imajo učenci pouk v sobi z betonskim podom, ki tudi sicer ne ustreza svojemumu namenu.

Ljudski odborniki so živahno podprli predlog o uvedbi eksperimentalne ljudske šole na Poljanah, v kateri bi učitelji sodelovale komisije za proučevanje šolstva, psihološkega inštituta in Centralnega biološkega zavoda proučevali otrokove duševne in fizične zmogljivosti. Z različnimi metodami in načini delarstva v uporabo sodobnih učil in učbenikov bi znatno pripomogli k napredku našega šolstva.

SVETOVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

NAŠI POSAMEZNIKI USPEŠNI

Harangozo je premagal ameriškega prvaka Milesa

Utretič, 22. aprila. Jugoslovanska namiznoteniška igralca Harangozo in Vogrinca sta si sinoči v prvih kolih letošnjega svetovnega prvenstva izvajala dve pomembni zmagi. Harangozo je premagal ameriškega prvaka Milesa s 3:2 (11:21, 21:18, 21:20, 21:15, 16:21), Vogrinca pa znanega nemškega igralca Erlacha s 3:1 (21:18, 21:11, 15:21, 21:16).

ATLETIKA Nastop najboljših slovenskih atletov

Na začetku atletske sezone je vsako leto tako imenovani »Otvoritveni« miting sezone. Organizacijo letošnjega tekmovanja je prevzela ZAK Ljubljana. Dosedaj je prijavljenih za nastop 160 atletov in atletov iz skoraj vseh klubov Slovenije.

Borbo članov bodo predvsem zanimive na 300 in 1000 m. Na 300 m se bodo pomerili Kovičar, Djordjevič, Dolenc, Hiti, Belsak, Zupan. Niš manj bo zanimiv tek na 1000 m. Razen reprezentanta Vipotnika, bo startala še nekaj mlajših atletov, med njimi je treba predvsem omeniti državnega mladinskega prvaka in krosu Hafnerja. V teku na 100 m bo startal Stanok Lorger, v teku na 110 m brez ovire se bosta borila za prvo mesto Puc in Pogarj, pri članicah pa so imena Stanič, Knez, Bajželj, Čelenski, Hudobivnik in drugih porok, da bomo videli kvalitete in zanimivo borbo.

Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 uri na stadionu »Ljubljane« v Šiški.

Tekmovanje poštarjev v hitri hoji

Pri nas nepoznana športna panoga — hitra hoja — se je zadnja leta zelo uveljavila med mladimi, ki na iniciativno mednarodno tekmovanje v hitri hoji prirejajo tekmovanja v hitri hoji. Panoga se je tudi med jugoslovanskimi poštarji zelo razširila, predvsem pri SD Poštariju.

Jugoslovanski poštarji so že štirikrat tekmovali na mednarodnem tekmovanju, pa tudi slovenski poštarji s skrbno pripravljeno. Pri vseh sodelujočih podružnicah. Pri vseh poštah so že imeli izbirna tekmovanja za republiško prvenstvo, ki bo jutri dopoldne na 15 km dolgi progi Sentvid—Stanečič—Medvode. Vsi tekmovalci bodo nastopili v predpisani službeni obleki, opremljeni vsak s svojo poštarško torbo.

Zmaga Crvene zvezde

Beograd, 22. aprila. — Na mednarodnem odbojkarškem turnirju v Beogradu je Crvena zvezda premagala CUS iz Parme z rezultatom 3:0 (15:3, 15:8, 15:8).

MEDNARODNI SAHOVSKI TURNIR V BUENOS AIRESU PILNIK JE DOHTEL IVKOVA

Nadaljevanje prekinjenih partij po III. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Buenos Airesu ni prineslo večjih sprememb na lestevici. Argentinskemu velenojstru Pilniku je z Esposito izbojevanju parizaporedno zmago. Tako da vodi sedaj skupno z Ivkovom. Velenojster Gligorič je dobil prekinjeno partijo z Martonom in Reinhardtom iz prvih dveh kol. Partijo iz III. kola proti in se je moral kljub temu, da je imel v trdnjaviški končnici kmata več, zadovoljiti z remijem. Sedaj je Gligorič tretji, pol točke za Ivkovom in Pilnikom.

Mednarodni šahovski turnir v Buenos Airesu

Vrstni red po III. kolu in končanah prekinjenih partijah: Ivkov, Pilnik 3, Gligorič 2,5, Donner, Pachman, Panno, Szabo 2, dr. Trifunović, Esposito, Martin, Rossetto, Toran 1,5, Bisguier, Guimard 1, Lipinik, Sanguinetti 0,5, Beno, Reinhardt 0. Sinoči se je začelo IV. kolo s temle partijami: Gligorič — Ivkov, Trifunović — Rossetto, Esposito — Bisguier, Panno — Pilnik, Lipinik — Beno, Guimard — Toran, Pachmann — Donner, Szabo — Reinhardt, Sanguinetti — Martin.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE — LJUBLJANA

Mestni trg 26

»Da?« je vprašal stari zdravnik in stopil k mizi. Pearl je obrnila majčkena stopalca proti njemu, tako da je lahko videl gnajne mehurčke in biesčečo kožo. »Da,« je ponovil zdravnik, tokrat ne kot vprašanje, marveč kot potrdilo. Pearl se je obrnila k svojemu možu. »Stirintrideset od sto jih pride k nam s pododovanim sifilisom,« je dejala v angleščini. Yutsing Čang je sedel na svojem stolu pri steni, držal na kolenih aktovko in bil videti malone kot krivec, ko da bi bil osebno kriv tolikšnega odstotka. »Zlo je treba zgrabiti pri koreninah,« je zamrmral neodločno.

»Ali smem vprašati, kako se počutite?« ga je vprašal doktor Hain vjudno, toda z oburo; oz. izgovorjavo; zvenelo ni kitajski, marveč francoski. Yutsing je pohitel z enako vjudnim odgovorom, kajti napori starega zdravnika, da bi se naučil novega jezika, so ga zmeraj ganili. »Kako je z vašim sifilisom?« je nadaljeval doktor Hain, in njegova angleščina ni bila mnogo boljša od njegove kitajščine.

XIX. KOLO ZVEZNE NOGOMETNE LIGE

Dvojni derby

V jutrišnjem tekmovanju zvezne nogometne lige bosta dve derby tekmi. V prvi ligi je najpomembnejša tekma med Partizanom in Hajdukom, v II. pa med Odredom in Budućnostjo, ki bo odločila, kdo bo drugi član I. lige, ker je Velež že siguren. Na tekmi z Dinamom je Partizan šele na koncu, ko so njegovi igralci spoznali, da je položaj dokaj resen, s skrajnim naporom osvojili dragoceni točki. Vendar so gledalci dobili vtis, da je Partizan nekoliko popustil in da je ponovno začel uporabljati sistem zapletenih akcij. Sprito tega bo tekma med Partizanom in Hajdukom še bolj privlačna, saj je od nje odvisno, ali bo Partizan povečal oziroma dočela izgubil upanje v boju za naslov prvaka.

Nad vse zanimiva bo tudi tekma »Vojvodina« — BSK Beograjski »plavci« prav tako kandidata za naslov prvaka. Če bodo zmagali, se utegne pripetiti, da bodo ob morebitnem porazu Hajduka prevzeli vodstvo na lestevici. Radnički ima ugodno priložnost v tekmi s »Sarajevom«, ki ni v formi, da popravi svoj položaj na lestevici. Crvena zvezda bo imela v Sarajevu v tekmi z Zelencičarjem težavno nalogo. Proleter se bo pomeril z »Zagrebom«, Spartak z Vardarjem in Dinamo z Lokomotivo. Domača moštva so favoriti.

Tesen poraz državnega prvaka

V četrtak je bila v Beogradu tekma med državnim prvacom Dinamom in Partizanom. Zmagali so domači z rezultatom 3:2 (1:1).

PRVENSTVO SLOVENIJE V ROKOMETU

NEDELJSKA TEKMA BO ODLOČILA

Braniku zadostuje za osvojitve prvenstva neodločen rezultat v tekmi proti Odreru

V četrtak je bila odigrana odložena prvenstvena rokometna tekma med Rudarjem iz Trbovelj in Proleterjem iz Zagorja. Kot običajno je Proleterec spet nastopil samo z 9 igralci in tako Rudar ni imel težkega dela. Rezultat 2:1 (1:1) je realen in pričakovan.

SVETOVNO ROKOBORSKO PRVENSTVO

Naši so dobro začeli

Sinoči se je začelo v Karlsruhe III. svetovno rokoborsko prvenstvo v grško-rimskem slogu. Sodeluje 147 tekmovalcev iz 23 dežel. Prvi dan tekmovanja so se borili tudi trije naši tekmovalci. Vukov je v mušji kategoriji premagal Čehoslovaka Odehala, Bakšaj v težki kategoriji Švicarja Moserja. Turek Ilmaz pa je v bantam kategoriji premagal Berenja. Sodniki so kljub očitni premoči Vukova prisodili zmago Čehoslovaku. Toda njih odločitev je bila po protestu razsodišča razveljavljena in je bila zmaga podeljena Vukovu.

V tekmovanju za svetovno prvenstvo v rokoborbi (grško-rimski slog) so danes zmagali Bela Torma, Milorad Arsić in Branislav Simić. Stevan Horvat pa je bil premagan.

Bela Torma je v persani kategoriji premagal po točkah Holandca Hendrika Alfena. V srednji kategoriji je Branislav Simić premagal v 10. minuti Hendrika de Nijsa. Milorad Arsić je v weiter kategoriji premagal po točkah Danca Henninga Schmidta. V lahki kategoriji pa je Madžar Gyula Tarr premagal po točkah Stevana Horvata.

Samo 2 točki za slovenske ligaše

»Ljubljana« in »Maribor« sta izgubila, AŠK »Olimpija« pa je prinesla iz Zagreba dve točki

Prvi nastop devetkratnega državnega prvaka in košarki Crvene zvezde v Mariboru je navzlic delavniku privabil na stadion ob Tržaški cesti okrog 1200 gledalcev, ki so bili zadovoljni z lepo igro obeh moštev. Domačini so tokrat nastopili brez treme in bili enakovredni renomiranemu nasprotniku skoraj do konca tekme. To dokazuje tudi rezultat prvega polčasa, v osmi minuti drugega polčasa pa je »Maribor« celo vodil z rezultatom 32:31. Šele proti koncu hitre in zanimive tekme je prišla do veljave večja izkušnost Beograjčanov. Igralci Crvene zvezde so si s svojim športnim obnašanjem priborili simpatije Mariborčanov in proti koncu tekme pokazali pravo ekshibicijo moderne košarke.

NOGOMET Odred ima v gosteh Budućnost

Jutri bo na stadionu Odrda ob Titovi cesti prvenstvena nogometna tekma II. zvezne lige med moštvom Budućnosti iz Titograda in domačim Odredom. Začetek glavne tekme ob 16.15 uri. Ob 14.45 uri prvenstvena rokometna tekma Branik (Maribor) — Odrer.

Derby v Ljubljani

Jutri bo na stadionu v Šiški ob 10.30 uri prvenstvena nogometna tekma hrvaško-slovenske lige med Ključarjem iz Celja in ZNK »Ljubljana«.

Kegljači

Danes zvečer ob 20. uri bo skupščina Zveze kegljaških sodnikov, jutri ob 8. uri pa skupščina Kecljaške zveze Slovenije. Obe skupščini bosta v prostorih Zveze športov Slovenije v Likovarjevi ulici. Vabljeni, zlasti člani ljubljanskih klubov.

Prvi nastop devetkratnega državnega prvaka in košarki Crvene zvezde v Mariboru je navzlic delavniku privabil na stadion ob Tržaški cesti okrog 1200 gledalcev, ki so bili zadovoljni z lepo igro obeh moštev. Domačini so tokrat nastopili brez treme in bili enakovredni renomiranemu nasprotniku skoraj do konca tekme. To dokazuje tudi rezultat prvega polčasa, v osmi minuti drugega polčasa pa je »Maribor« celo vodil z rezultatom 32:31. Šele proti koncu hitre in zanimive tekme je prišla do veljave večja izkušnost Beograjčanov. Igralci Crvene zvezde so si s svojim športnim obnašanjem priborili simpatije Mariborčanov in proti koncu tekme pokazali pravo ekshibicijo moderne košarke.

Za Crveno zvezdo je dal največ košev Bjegejčević — 21, za domača pa Rudi Vračko — 13. Cigler in Stajner iz Ljubljane sta sodila zelo dobro. Po tekmi je vodja Crvene zvezde Aleksander Geč izjavil, da je prijetno presenečen nad kvaliteto mlade moštva so favoriti.

Delovni kolektiv TRGOVSKEGA PODJETJA Z ELEKTRO-RADIOTEHNIČNIM MATERIALOM »RADIOCENTER«

Maribor, Partizanska cesta 26

Čestita vsem svojim dobaviteljem in odjemalcem k prazniku dela 1. maja

Prodajamo vse vrste radijskih sprejemnikov z garancijo, izvršeno v lastnih delavnicah z največjimi instrumenti, kar omogoča hitro in kvalitetno popravilo. — Izvršujemo popravila vseh vrst radijskih sprejemnikov. — Sprejemamo vsa v to stroko spadajoča dela. — Se priporočamo! M 261

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR v Krškem

SPREJME V SLUŽBO:

PRAVNIKA EKONOMISTA za tajništvo za gospodarstvo VETERINARJA za sektor Sevnica

V pošteve pridejo tudi začetniki. Ponudbe je poslati na tajništvo OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRŠKO s priloženim življenjepisom do 15. maja 1955.

1518

NAROČILNICA

Podpisani naročam zbirko KNJIZNA POLICA 6 knjig

Naročnino v znesku din _____ bom plačal v celoti takoj, v zaporednih mesečnih obrokih po din _____, počenši z mesecem naročila.

Moj naslov: _____

pošlice _____, uslužbenec

pri _____

Kraj _____

Lastnoročni podpis

Opomba: Nezaželeno črtajtel

1209

»Vlogo sem ponovno priporočil,« je odgovoril Čang. »Poslali jo bodo naprej. Zdravstveni urad je dal tiskati ilustrirano brošuro o zatiranju jetike, ki jo bo poslal vladi v Nankingu.«

Pearl je bila medtem opravila z novorojenčkom, in njegova babica je sedela zdaj na tleh, kakor je bila vajena, in ga spet zavijala v njegova svečana oblačila. Drobna, gola zadnjica je mlahavo pogledovala iz majcenih hlač, narejenih samo za prednjo stran. »Srečo in zadovoljstvo dečku,« je dejala Pearl babici, ki se je spet priklonila. »Sto sinov za Taital,« je želela vjudno. »Hvala za dobro željo,« je odgovorila Pearl obrnjena proč. Doktor Čang se je ženi tolažeče nasmehnil. Otrok ni mogla roditi, vzlic temu pa jo je imel zelo rad in jo zelo cenil.

Doktor Hain se je bil ustavlil na pragu svoje sobe, potem ko je preudaril Čangov odgovor.

»Lahko vam povem, kaj je največje zlo na Kitajskem,« je dejal. »Vi preveč častite črke. Vlogo. Brošuro. Vse, kar je napisano. Natiskano. Vi niste dosti boljši od revnih ljudi, ki sežgo recept in popijejo pepel s čajem. Zadovoljni ste z lepo brošuro; toda črke še niso zdravilo. S potiskanim papirjem ne morem ozdraviti kulijs, ki je že s šestnajstimi leti jetičen in ki pljuje kri.«

Čakal je še nekaj časa, in ker niti Pearl, niti Yutsing nista odgovorila, je izginil skozi vrata, ki jih je z nogo potegnjal za seboj.

»Vse razkužiti,« je dejala Pearl majhni bolničarki. Sama je nalil: sub'imate v umivalnik in si jela resnega in zbranega obraza krtačiti roke.

»Kaj te je pa prineslo sem?« je vprašala pri tem.

»Mislim sem, da bi lahko šla naravnost od tod večerjat, brž ko bo tvoje delo končano,« je odgovoril Čang.

»Saj je že končano,« je dejala Pearl prijazno in splaknila kaplje rdečkaste tekočine s koncev svojih prstov. »Peš pojdeva skozi park,« je rekla. »Zdi se mi, da zrak tu ni dober.«

Res je bil zrak zadušljiv od karbola in duha po mnogih bolniških, ki so se uro za uro pomikali skozi nizke prostore klinkne. »Da, pod drevesi bo prijetno,« je menil Čang in si oddahnil.

Pearl je potisnila skozi vrata v majhno pregrado z preprosto pisalno mizo, kjer bila njena delovna soba. Odprla je omaro, stopila za njena vrata in slekla haljo. Ko je spet stopila predenj, je bila oblečena v zeleno, tesno obleko z visokim ovratnikom, kajti opazila je, da ji bolniki bolj zaupajo, če se oblači po kitajski modi. Iz tapecirane košare je vzela čajnik in dve skodelici ter nalila mozu vročega čaja. »Sijajno,« je dejal Čang zadovoljno. Vtem ko ga je pil, je čutil, kako se njegovi razdraženi živci pomirjajo in kako ga prevzema veliko zadovoljstvo. Pearl je počenila predenj in gledala, kako pije čaj. Šele ko ga je popil, ga je nalila tudi sebi polno skodelico. »Dovoliš?« je vprašala vjudno, preden ga je popila. Takoj potem je vstopila številka dve, mlajši sluga, žareč od veselja, da je gospod spet prišel. »Prijetno spanje in srečne sanje!« je še zaklicala Pearl skozi vrata doktorja Haina, preden sta odšla. Toda zdravnik je bil menda preveč zatopljen v svoje delo, da bi odgovoril.

DOMAČI IZDELKI IMAJO PREDNOST

»Uh, kmalu bi jo izkupile, je zagodrnjal mlad gozdni delavec, ko je malo manjkalo, da bi mu priletel zob krožne žage v obraz. »Vidiš, švedsko jeklo, avstrijski izdelek, pa ga takole lomi.« Kaj zdaj? »Odpelji se v Ljubljano, pa kupi nekaj res dobrega. Kar k »Tehnometalu« pojdi na Titovo cesto, tam ti bodo zanesljivo postregli z dobro robo,« mu je svetoval prijatelj.

Cez nekaj ur je bil v Ljubljani. Tudi »Tehnometal« je hitro našel. Stopil je v trgovino, ki je bila že polna ljudi.

»Dober dan, želite, prosim?« je prodajalec takoj povprašal novega kupca. »S čim lahko postrežem?«

»Dajte mi dobro krožno žago. Najraje bi poskusil nekaj novega, te avstrijske so drage, pa še nič ne zdržijo.«

»Ravno prav ste prišli. Včeraj smo dobili novo pošiljko domačih žag.«

»Domače žage? Pa so kaj vredne?«

»Povem vam, da so se na poskušnji obnesle bolje kot inozemske. Izdeluje jih tovarna »Kordun«, so trikrat cenejše kot uvožene, po kvaliteti pa tudi nič ne zaostajajo.«

»O, če je pa tako, mi jo pa kar dajte.«

Tako je kupec zadovoljen odšel iz trgovine z dobro domačo žago.

Da ne boste mislili, da ima »Tehnometal« samo žage. Še zdaleč ne. Z v trgovini imajo železnino, od majhnih žebeljev in vijakov, do umivalnikov in tehnic. Skratka, zadovoljijo lahko obrtnike in gospodinjice. Zato se v njej skoraj v vsakem času kar tare ljudi in imajo prodajalci vedno polne roke dela.

Jekla so v skladišču skrbno zložena

Razen tega pa morajo marsikomu tudi svetovati, kaj bi bilo bolje kupiti in za katero vrsto naj se odloči.

Pa stopimo iz trgovine na dvorišče. Dobili bomo vtis, da je tu garaža na prostem. Avtomobil pri avtomobilu. Poltovorni, terenski, kamioni tri, pet, celo osem tonski. Na osake četr

Na dvorišču stoji avtomobil pri avtomobilu

ure odpelje naložen kamion, na njegovem mestu pa že parkira drugi. Tako gre dan za dnem.

V trgovini »Tehnometala« je vedno polno ljudi

Mislili si boste, da to ni potrebno, saj za prevoz železnine res niso potrebna tako velika prevozna sredstva. Za samo železnino prazprav ne. Kaj pa jeklo? Brusi? Tračne žage? Vse to ima »Tehnometal« v skladiščih, če te prostore lahko imenujemo skladišča. Za trenutek stopimo

V SKLADIŠČE JEKEL

To je dokaj visok, temačen prostor, v katerem je milijonska vrednost. Kar predstavlja si nad tisoč vrst raznih jekel, in sicer v glavnem domačih. Saj je podjetje eden večjih kupcev guštanskih in jeseniških železarn. Često pridejo v to skladišče kupci ne samo iz Slovenije, ampak tudi iz Zagreba, Reke, Pulja in od drugod. »Tehnometal« namreč skrbi, da je njegova zaloga čim bolj popolna, zato tudi ima v tem skladišču na razpolago jekla za nože, orodje in svodre, vzmeti za avtomobile, srebrna jekla — precizno brušena na tisočinke milimetra, itd.

Tovariš Kramar, ki vodi to skladišče, ima večkrat velike težave. Ne samo to, da včasih kakega jekla nima. To se le bolj poredko zgodi. Pač pa običajno vsak kupec, ki pride prvič v skladišče, zahteva uvoženo jeklo. Podjetje pa je sklenilo, da uvoženi material prodaja samo v primeru, če domačega ni. Zato je treba kupca prepričevati, da guštansko jeklo kvalitetno prav nič ne zaostaja za švedskim, edino kar je, izdelava domačega je nekoliko bolj groba, pa tudi to gre že na bolje. No, in tako kupec, čeprav malo nezaupljivo, pristane. Do sedaj se še nihče ni pritožil nad domačim jeklom in drugič, ko pride, že sam pravi: »Kar domačega mi dajte. Kvalitetno ustreza, pa veliko cenejši je.«

Tudi jeklo se prodaja včasih na dekagrama. Razen tega pa še vedeti za vsako vrsto, kje je, ni kar tako. Upravnik skladišča sicer ve, vendar ima pri sebi že

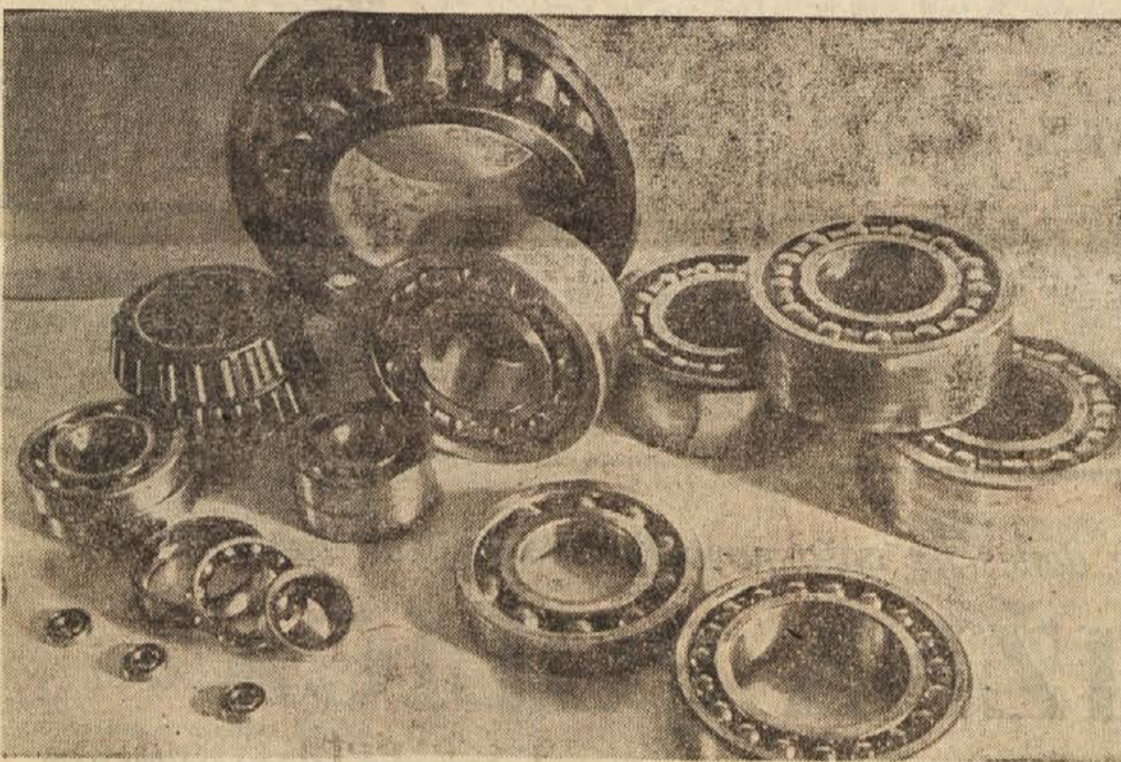
tudi dva mlada pomočnika, ker »Tehnometal« skrbi tudi za kadre. Z leti bosta tudi pomoč-

nika imela že vsako jeklo v »malem prstu« in bo lahko upravnik brez skrbi prepustil svoje mesto mlajšim močem. Pa pustimo jekla in se preselimo k sedem.

BOGATA IZBIRA

Sosedno skladišče ima v glavnem predmete široke potrošnje,

Izbira krogličnih ležajev je precejšnja, pa še vedno ne popolna

katere kupujejo trgovine z železnino: mreže za ograje, pile iz Zreč, klešče iz Nove Gradiske, vijake itd. Lahko bi našli na tisoče raznih predmetov. Zato ni nič čudnega, če se pred tem skladiščem največkrat ustavljajo avtomobilski trgovci iz vse Slovenije.

Tudi tu lahko opazite zanimivost: »Tehnometal« je nujno potreboval večjo količino pil. Naročil jih je v Zrečah. Tovarna je odgovorila, da jih trenutno za domačo prodajo nima na zalogi, pač pa da bo poslala pile, pripravljene za izvoz. Ko je prišla pošiljka v skladišče, so videli, da so te pile lepo sortirane v zavojčke, naoljene in precizno brušene. Druga pošiljka, ki pa je bila namenjena domačim potrošnikom, je bila pa precej porušeno obdelana. Čeprav so tudi pile iz druge pošiljke šle takoj v promet, je podjetje kljub temu takoj protestiralo proti takemu omalovaževanju domačih kupcev. Podjetje v Zrečah je napak priznalo in danes so, lahko rečemo, po zaslugi »Tehnometala« pile enako kvalitetne za domače kupce in za izvoz.

EDINO SKLADIŠČE KROGLIČNIH LEŽAJEV V SLOVENIJI

»Prosim kroglični ležaj znamke RIV.«

»Zakaj ga pa potrebujete?«

»Za stroj s 3000 obrati.«

»Za to pa lahko uporabite domačega.«

»Ampak domačih doslej še nismo uporabljali.«

»Nič hudega, če je stroj res za 3000 obratov, lahko brez skrbi vzamete domačega — beograjskega, ne bo vam žal.«

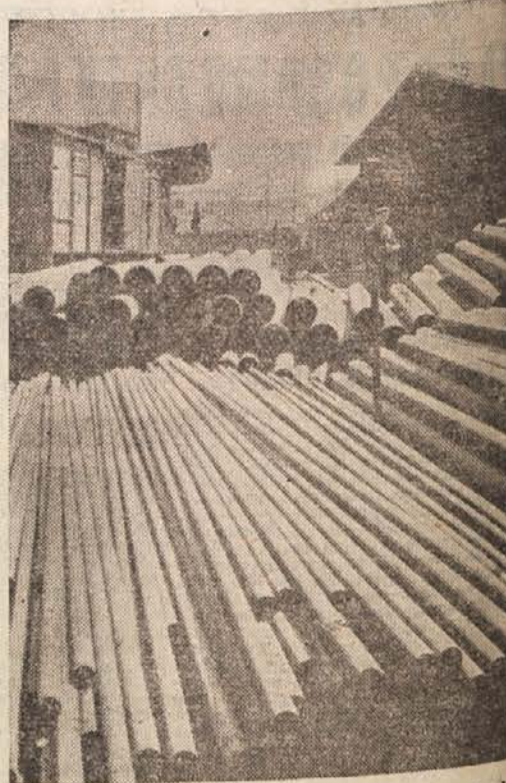
»Saj imamo uvožene kroglične ležaje,« je pojasnil upravnik najbolj iskanih predmetov.

»Vendar če bi dajali samo uvožene, bi kmalu prišli »na kant«, ker za manjše število obratov so domači prav dobri.« Strinjal sem se s tem. Tudi ni nič čudnega, če v tem oddelku najdete kupca iz Hrvaške ali Srbije, saj vsi poznajo »Tehnometal«, da prodaja le kvalitetne izdelke.

MATERIAL PRIDE V SKLADIŠČE, DRUGI DAN GA ŽE NI VEČ

Pod nizko streho se zraven skladišča krogličnih ležajev skriva v majhnem prostoru nova »zakladnica«, v kateri je trenutno samo za 10 milijonov vrednosti. Tu »vlada« predsednik delavskega sveta tovariš Novak, ki ima opravka z brusi,

Brezšivne cevi leže kar pod »milim nebom« na dvorišču. V ozadju se vidi vagon in prikolica tovornjaka, oba pripravljena za nakladanje

Titovi cesti takoj za trgovino, ima podjetje skladišča tudi v »Javnih skladiščih« pri železniškem prelazu na Titovi cesti. Tukaj lahko uporabljajo industrijski tir, na katerem dan za dnem stoje vagoni, bodisi za nakladanje ali pa za razkladanje. Prvih je več. Na te vagoni v glavnem nakladajo železne plošče, železne palice in brezšivne cevi. Poglejte si samo sliko: čez kup brezšivnih cevi vidite vagon, za vagonom prikolico tovornega avtomobila — posod nakladajo material. To skladišče pa je tako rekoč na prostem, saj ga loči od ceste samo skromna ograja. Razen tega je deljeno

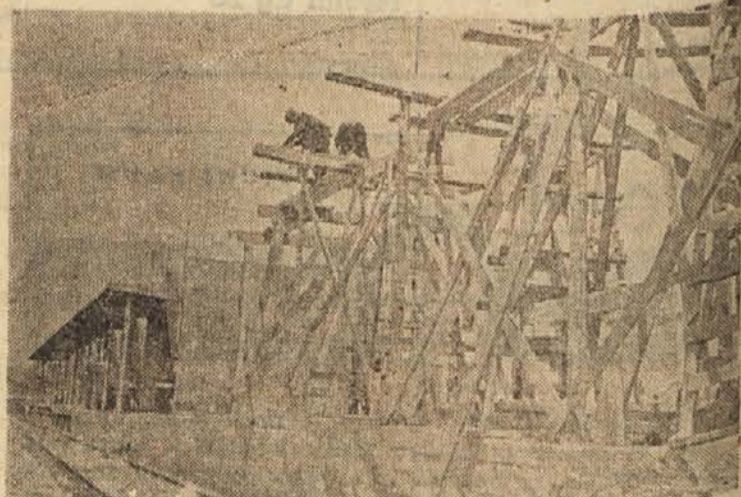
ljal »Tehnometal«. Ko se bodo vselili v novozgrajeno skladišče, bodo marsikateri problemi odpadli. Za ljubljanske kupce sicer, ki so bili navajeni kupovati in sprejemati blago v centru, bo sicer položaj malo bolj »zapleten«, ker se bodo morali voziti ponj v predmestje Ljubljane. Za podjetje pa bo poslovanje veliko lažje. Novo skladišče bo dolgo 170 m, imelo pa bo tudi prostorno klet, ki je sedaj na dveh krajih v neprimernih prostorih, v lepem novem skladišču. Razen tega bo to povezano tudi z industrijskim tirom na železniško postajo. S tem se bo razbremenil tudi vozni park, kupci iz notranjosti pa bodo imeli olajšano delo — odpadel bo prevoz s kamioni na postajo. V novem skladišču bo material tudi varno spravljen, in ne tako kot sedaj, ko leži zunaj, izpostavljen mrazu, vetru in dežju.

»TEHNOMETAL« NI SAMO POSREDOVALEC

Podjetje »Tehnometal« je bilo ustanovljeno 1952. leta. Ze od obstoja podjetje ne igra samo vloge posredovalca med tovarno in potrošnikom oziroma trgovino, ampak gleda tudi na to, da posreduje kupcu vse, kar le-ta potrebuje. Pri tem ima včasih težave. Kot na primer pri nožih za rezanje papirja, ko je podjetje »Javor« načelno odklanjalo izdelavo teh nožev, češ, mi to ne zmoremo. Vendar je podjetje vztrajalo, »Javor« je končno izdelal serijo teh nožev, in posledica: prihranek deviz in še enkrat cenejša izdelana. To pa ni osamljen primer, lahko bi jih našli še več.

V začetku je imelo podjetje zelo velike težave pri uveljavljanju domačih izdelkov na tržišču. Vsi so se jih branili in zahtevali uvožene. To je pa trajalo samo nekaj časa, dokler niso tudi najbolj jrmasti kupci uo-

poslovanje veliko težje. V teh skladiščih pa »Tehnometal« nima samo železa, temveč tudi cinkovo pločevino, bakrene palice, aluminijaste U palice, ki jih vedno bolj uporablja naša industrija, predvsem pa izdelovalci okenskih okvirov.

Gradnja novega, prepotrebnega skladišča

NOVO SKLADIŠČE NUJNO POTREBUJEJO

Vsa skladišča so že dotrajala. Tako na Titovi cesti kot v »Javnih skladiščih«. Zato se je podjetje odločilo in vzelo v najem še nedograjeno skladišče pri letališču. Gradijo ga »Javna skladišča«, in eno med njimi, ki bo kmalu pod streho, bo uporab-

deli, da je bolje kupovati domačo — enako kvalitetno in cenejše blago.

Podjetje »Tehnometal« bo tudi v bodoče skrbelo, da bo lahko zadovoljilo vsakega kupca s kvalitetnimi, predvsem domačimi izdelki in v vsakih količinah. Njegovo gesto: poceni kupiti in poceni rodati.

SE ENO SKLADIŠČE

Veliko smo že opisali, pa še ne vsega. Razen skladišča na

D NEVNE NOVICE

Slovenska akademija znanosti in umetnosti obvešča, da bo v ponedeljek, dne 25. aprila 1955 ob 10 dop. v avtorizirani Akademiji obramba doktorske disertacije za pridobitev znanstvene stopnje doktorja znanosti in Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani, tov. Milka Matičičeva, strokovnega sodelavca Instituta za slovensko narodopisje Akademije. Kandidat bo brnil svojo disertacijo s temo »Sežgani in pretojeni človeki«.

Te dni sta izšli prvi dve številki mesečnika »Sodobno gospodinjstvo« za leto 1955. Poleg nasvetov, receptov in ročnih del, prinašata ti dve številki med drugim še sledeče članke: »Kako gledamo socialisti na gospodinjstvo in njegov razvoj«, »Gospodinjstvo iz ekonomskih vidikov«, »O pomenu obveznega jediranja kuhinjske soli«, »O kakovosti in uporabi jajc«. Prve setve in dr. Vsem, ki se žele naročiti na list, svetujemo, da store takoj, ker kasneje prvih številke ne bo dobili. Interesentom, ki nas pisмено prosijo, naj jim pošljemo vse številke »Sodobnega gospodinjstva« iz leta 1954, sporočamo, da razpolagamo le še s številkami od 5-12. — Novi naročniki naj pošljejo naročila v upravo lista, Poljanska cesta št. 6, tel. št. 30-753. Letna naročnina je le 300 dinarjev.

Zahvaljujemo se upravi »Ljudske pravice« za izplačilo 23.000 din., ki sem jim prejel zaradi nezgode kot naročnik lista. Priporočam vsem, da se naročijo na »Ljudsko pravico«, ker ne veš, kje te čaka nesreča. — Janez Globokar, Okrogarjeva kolonija.

Podpisana se zahvaljujem »Ljudski pravici« in DOZ za izplačilo 40.000 dinarjev, ki sem jih prejela, ko se je moj mož Jože Juhan, naročnik »Ljudske pravice«, 16. februarja 1955 v svoji delavnici smrti onesrečil. List »Ljudsko pravico« vsakomur priporočam. — Pepca Juhan, Sp. Jarše št. 15, pošta Domžale.

Na akademiji, ki bo v soboto, dne 23. aprila ob 20 v domu Ljube Serčarja, nastopajo člani SNG tov. Sonja Draksler in Friderik Lupša, profesorica solisti, učenci ter orkester Glasbene šole Šiška-Bežigrad, harmonikar orkester »Kajuh« ter član MG recitator Roman Radeček. V invalidskem domu dajmo priznanje našim invalidom ter svojim padlim s tečajev udeležbo na proslavi. — KP Zveze vojaških volnih invalidov »K.Šiška« ter »Novi bloki«.

Zavod za statistiko LRS sporoča, da so strokovni izpiti vseh nazivov in za vse dopolnilne izpite, kakor tudi za strokovne izpite za priznanje srednje šolske izobrazbe v statistični stroki ter strokovni izpiti za prehod iz XII. v XI. plačilni razred v rednih izpitnih rokih vsako leto spomladi v marcu in aprilu ter jeseni v oktobru in novembru. Letos se izjemoma spomladanski izpitni rok prestavi na junij in julij. Prijave je treba vročiti pri Zavodu za statistiko LRS preko svojih starih najmanj en mesec pred izpitnim rokom. (Glej Pravilnik o strokovni izobrazbi statističnih uslužbencev, Ur. list FLRJ št. 1-55). Ne čistite madežev z bencinom. Specialen preparat FLEX ni vnetljiv, slajno čisti in ne pušča roba okrog madeža.

GLEDALIŠČA
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
Sobota, 23. aprila ob 20: Ustinov: »Trobil kakor hoče«. Abonma U. (Caletti — Jurij Souček.)
Nedelja, 24. aprila ob 20: Hellman: »Dekliška ura«. Izven.
Ponedeljek, 25. aprila ob 20: Hellman: »Dekliška ura«. Abonma S.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE DNE 21. APRILA 1955 UMRL TOVARIS

FERDO RIFEL
PRESEDNIK OBCINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA GORNJI GRAD

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR ŠOŠTANJ

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE DAVI OB 5.30 NENADOMA UMRL V ZERJAVU PRI IZVRŠEVANJU SLUŽBENE DOLŽNOSTI, ZADET OD SRČNE KAPI, TOVARIS

FRANC ČRNKO
poslovodja elektroobrata

POGREB BO V NEDELJO, 24. APRILA OB 15. URI NA POKOPALIŠČU V SLOVENJEM GRADCU

VZORNEGA IN POŽRTVOVALNEGA POSLOVOJDO BOMO OHRANILI V ČASTNEM SPOMINU

MEŽICA, 22. APRILA 1955

KOLEKTIV RUDNIKA SVINCA IN TOPILNICE MEŽICA

Torek, 25. aprila ob 20: Bruckner: »Elizabeta Angleška«. Abonma E.
Sreda, 27. aprila ob 20: Shakespeare: »Romeo in Julija«. Izven. Gostovanje Stefke Dročeve (Julija) in Staneta Starešiniča (Romeo), članov Slov. Narodnega gledališča iz Trsta

OPERA
Sobota, 23. aprila ob 19.30: Strauss: Nekdanji svečanosti; Sravinski: Lisica zvitorepka; Gotovac: Simfonično kolo. Abonma red F
Nedelja, 24. aprila ob 19.30: Verdi: »Pies v maskah«. Gostovanje R. Francia. Izven in za podeželje.
Ponedeljek, 25. aprila: Zaprti.
Torek, 26. aprila ob 20: Hristič: »Ohridska legenda«. Izven.
Sreda, 27. aprila ob 20: Gotovac: »Ero z onega sveta«. Izven.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Sobota, 23. aprila ob 20: Norman Krasna: »John v zadregi«. Izven
Nedelja, 24. aprila ob 20: John van Drueten: »Grlice glas«. Izven.
Torek, 26. aprila ob 20: I. Cankar: »F. Smerud«. »Martin Kačur«. Izven.
Sreda, 27. aprila ob 20: Odets: »Srečni fant«. Abonma red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. — (Lorna — Slavka Glavinova.)

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom
Sobota, 23. aprila ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Komedia. Izven.
Nedelja, 24. aprila ob 16: Budaki: »Klobčič«. Ljudska veseliga. Popoldnanska predstava. Zadržati ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Komedia. Izven. Večerna predstava. Izven.
V nedeljo, 24. aprila ob 16 bo dvajseta in poslednja uprizoritev zabavne veseliga »Klobčič«. V soboto in nedeljo zvečer ob 20 pa bodo ponovili dobročinski Dobričaninovo komedijo »Skupno stanovanje«. Prodaja vstopnic v Mestnem domu. rezerviranje tel. št. 32-850.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Sobota, 23. aprila ob 17: Kuret: »Obuti mačke«. Izven.
Nedelja, 24. aprila ob 11: Kuret: »Obuti mačke«. Izven.
Prodaja vstopnic za marionete je na dan predstave pri blaginji Mestnega gledališča v Gledališki pasaji od 11-12.30 in pol ure pred predstavo pri gledališki blaginji. Vstopnice se lahko rezervirajo vsak dan od 8-10 na tel. št. 32-020.

SKUD »TINE ROZANČ« LJUBLJANA
gostuje v Domu »Svobode« na Vliču
Sobota, 23. aprila ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«, veseliga. — Prodaja vstopnic običajna.

RADIO LJUBLJANA
Dnevni spored za soboto, 23. marca
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.
5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) — vmes ob 6.30 Pregled tiska — 6.55 Pred mikrofonom so štirje fantje in Veseli godci — 7.10 Jutrarnji orkestralni spored — 7.30 Gospodinjški nasveti — 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Glasbena medigra — 11.15 Pisan drobiž za pionirje — 11.45 Pesmi za naše male — 12.00 Kmetijski nasveti — 12.10 Polke in valčke igrajo Veseli dečki (Prenos iz Maribora) — 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.00 Zeleli ste — poslušajte — 13.20 Glasbeni mozalki (pester spored operne, orkestralne in solistične glasbe)

— 14.30 Iz Uradnih listov — 14.40 Kar vam ugaja (zabavna glasba) — 15.15 Skladbe za harfo — 15.30 Tečaj esperantskega jezika — 23. lekcijska — 15.40 Slovenska narodna glasba (Prenos v Zagreb) — 16.00 Utrinki iz literature: Boleslav Prus: Lutka II. del — 16.20 Zadržimo in zapojmo — 17.15 Glasbene uganke — 17.15-18.00 UKV program: Zabavna in plesna glasba — 18.00 Jezikovni pogovori (ponovitev) — 18.15 Partizanske in delovne pesmi — 18.30 Okno v svet: Pred 10 leti v San Franciscu — 18.45 Igra tamburaški orkester ljubljanskih »Svoboda« p. v. Matka Sijakovića — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave — 20.00 Javni vesel večer Radia Ljubljana — 21.15-23.00 Oddaja za naše izseljence — na valu 327,1 m.
22.15-23.00 UKV program: Jazz-coctail — 23.00-24.00 Oddaja za tujino na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

VESTI IZ MARIBORA
Dežurna lekarna v soboto, dne 23. aprila 1955: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.
Dežurna lekarna v nedeljo, dne 24. aprila 1955: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO
Spored za soboto in nedeljo
PARTIZAN: Angleški film: »Povest z naslovnih strani«. UBARNIK: Angleški film: »Hobson v škripelcu«. POBREZJE: Francoski film: »Sužnji mamili«. AMERICI: Amer. film: »99. ulica«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sobota, 23. aprila 1955 ob 20: Patrick: »Cainica«. Izven. Znižane cene. — Zadržiti.
Nedelja, 24. aprila ob 15: Puccini: »Madame Butterfly«. Izven in za red podeželje.
ob 20: Hofman: »Zvijenje zmaguje«. Izven.
Umetnostna galerija — Maribor. Razstava japonskega barvnega lesoreza 18. in 19. stoletja. Razstavljenih je 90 lesorezov. Sindikalne podružnice, prirejata skupinske obiske razstave. Prijave na telefon 23-45.

Razstava slik slovenskega impresionista Matije Jame v Mariboru bo odprta od 24. aprila do 2. maja. Ogledni razstave od 9-16 v prostorih Umetnostne galerije. Dela Matije Jame bodo tudi napreda.

CELJSKE VESTI
Mestni muzej. V nedeljo, 24. aprila ob 11 bo v galeriji Mestnega muzeja svečana otvoritev razstave del likovnih umetnikov iz Maribora, ki jo prireja ljubljanski upodabljaški umetniški pod pokroviteljstvom Sveta za prosveto in kulturo MLO Celje in v počastitev 10. obletnice osvoboditve.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
Sobota, 23. aprila ob 20: Foerter: »Sivec«. Izven abonmaja.
Nedelja, 24. aprila ob 19: Jan de Hartog: »Zakonska postelja«. — Gostovanje v Topolšici.
Opozorjamo občinstvo, da so vstopnice za popoldanski festival še na razpolago in da je blaginja odprta vsak dan od 16-18 do vključno 26. aprila.

Sorodnikom in znancom sporočamo žalostno vest, da je po kratki bolezn umrl dne 21. aprila ljubljani mož in oče

FERDO RIFEL
ključavničar
Gornji grad, 22. aprila 1955.
Zalujoča žena in otroci.

ZAHVALA
Ob smrti našega predragega

Franca Černeta-Klemena

se vsem, ki so kakorkoli izkazali svoje sočutje, priskrbo zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni predstavnikom ljudske oblasti, družbenih organizacij in JLA, zdravnikom in medicinskim sestram sanatorija »Emone«, njegovim vojnim in delovnim tovarišem, prijateljem in znancom za vso požrtvovalno skrb v času njegove bolezni, za tople poslovilne besede, častno stražo, cvetje in za vse druge počastitve njegovega spomina.
Misel, da v tej hudi bolečini nismo osamljeni, nam je v veliko tolažbo.

Zalujoča žena Ivanka in sorodniki

DROBNI OGLASI
KLEPARSKI UTISKALNI STROJ — prodam. Lindič Milan, Trbovlje, Sustarjeva 18. T 63
4000 ENOT INSULINA in mrežo za posteljo — prodam. Naslov v upr. »Ljudske pravice«. 1527
NJIVO IN TRAVNIK, skupaj 1 ha, med Dravljami in Rožnikom, oddam v najem. — Resman, Gornji trg 22, Ljubljana. 1522
ENOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani, centru mesta, zamenjam za dvosobno ali enosobno s kabineto v centru ali v bližnji okolici. Ponudbe v upravo pod »Centers«. 8256
DVOSOBNO STANOVANJE, komfortno s kabineto, v Višnjem, zamenjam kjerkoli v Ljubljani za prav tako ali večje. — Ponudbe v upravo lista pod »Krasen vrt«. 3126
PRAZNO SOBO s posebnim vhodom kjerkoli išče ves dan oddatna soba in mirna državna uslužbenka. Ponudbe v upravo »L.P.« pod »Lepa nagrada«. 3126
LJUBLJANA-MARIBOR Zamenjam lepo dvo in polsobno komfortno stanovanje (kopalnica, plin) z uporabo dela vrta, na lepem kraju v centru Maribora za ustrezno v Ljubljani Vrtovec, Ljubljana, Nazorjeva 2 ali Maribor, Cankarjeva št. 27.

Čestitke
Ob prvem maju pošiljajo lepe pozdrave svojim domačim, znancom in prijateljem slovenski fantje v Titovi gardi iz V. P. 8957 — Beograd: Možina Jože, Log pod Mangartom, Viktor, Ivan, Vojsko, Jože Zakrajšek, Kranj, Franc Gorše, Zapotok - Šodražica, Gabrijel Kobal, Poniške, Tolmin, Pavel Cuk, Sežana, Stane Lisac, Pirče-Kočevoje, Feliks Ogrič, Idrija, Alojz Kutin, Idrija, Milan Strnad, Zilovnica, Jože Trebusak, Jesenice, Ivan Kogol, Lisac-Podmelec, Nikolaj Krpan, Renča, Ivan Zbogor, Kanal, Boris Cernelj, Selo-Gorica, Franc Prem, Otlica.
Mašček Ramovževi, dijakini, Titova cesta 179, iskreno čestitajo k njenemu rojstnemu dnevu vsi, ki jo imajo radi, posebno pa teta, stric, Nada in Bogdan.
Ivanki Gvajčevi, uslužbenki Jugoslavne, iskreno čestitajo za njen rojstni dan in ji kličejo na mnoga leta Florija, Staška in Vinko.

KINO »UNION«
Premiera jugoslovanskega filma
POT MIRU
Tednik: Filmske novosti št. 16. — Predstave ob 16, 18 in 20. — Ob 22 premiera italijanskega filma »NA ROBU PREPADA«
V gl. vlogi Eleonora Rossi-Drago. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«
Jugoslovanski film
»KRVAVA POT«
Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 št. 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«
Angleški film
Ujeto srce
V glavni vlogi: Michael Redgrave, Rachel Kempson. — Režija: Basil Dearden. Distribucija: »Morava«, Beograd. — Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«
Jugoslovanski dokumentarni film
DOKUMENTI ČASA
Predstave ob 16, 18, 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Samo še danes in jutri

KINO »SLOGA«: Jugosl. film: »Slavija«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. — Ob 10 matineja jugosl. filma: »Krvava pot«. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.
KINO »SOČA«: Slov. film: »Vesnas«. Tednik: Okroglica. Predstavi ob 17 in 19. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 15 dalje.
KINO »LITOSTROJ«: Angleški film: »Smeh v rajcu«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.
JESENICE: »RADIO«. Amer. barvni film: »Razbojnika«. Predstavi ob 18 in 20.

»PLAVZE«: Ital. film: »Neprijetnosti mladoporočencev«. Predstavi ob 18 in 20.
CELJE: »UNION«: Ameriški barvni film: »Gola ostroma«. Predstavi ob 18 in 20.
»DOM«: Avstrijski film: »Privatna tajnica«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.
KRANJ: »STORZIC«: Marok. film: »Othello«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 18 kinoteka: Nemški film: »Tunnels«. Ob 22 premiera ameriškega filma: »Vrmi se, mala Sheba«. »SVOBODA«: Premiera ameriškega filma: »Vrmi se, mala Sheba«. — Predstavi ob 18 in 20.

Okrajna zadružna zveza Maribor razpisuje 2 službeni mesti
za vodenje rodovniškega knjigovodstva in za kontrolo proizvodnosti živine
Pogoj za nastavitve je vsaj srednja kmetijska šola z nekaj prakse na področju živinoreje. Nastavitve takojšnja. — Prijave pošlani na Okrajno zadružno zvezo Maribor, Partizanska cesta 6/I. 1521

»METALNA« TOVARNA KONSTRUKCIJ IN STROJNIH NAPRAV — MARIBOR sprejme:
2 administratorki z znanjem slovenske stenografije in nemščine
4 tehnične risarje novince, ki imajo veselje do tehničnega risanja, možnost nadaljnega razvoja obstoji
Pogoji: nižja srednja šola in po možnosti prosti vojaštine. M 252

PUTNIK SLOVENIJA in MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
sta uvedla **turistično hranilno službo**
Vsakomur, ki varčuje za svoj letni dopust ali za izlet in potovanje ter vlaga pri PUTNIKU SLOVENIJA ali pri MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI, se bodo ti prihranki obrestovali z 10%. — Vsa pojasnila dobite pri MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI ali pri vseh poslovalnicah PUTNIKA SLOVENIJA, kjer zahtevajte prospekt!

»CRVENA ZASTAVA« KRAGUJEVAC
obvešča vse interesente za nakup vozil »ZASTAVA«, da zaradi prodaje teh vozil v bodoče ne bo sprejemala strank v tovarni, niti dajala kakršnih koli pojasnil.
Vse pravice sklepanja dogovorov in prodaje so prenesene na zastopstva:
● »AUTO-SRBLJA« Beograd, Bulevar JNA 61, telefon 41-331-5
● »AUTO-HRVATSKA« Zagreb, Draškovičeva 25, telefon 32-872
● »SLOVENIJA-AVTO« Ljubljana, Vošnjakova 10-b, telefon 20-739
● »BOSNA-AUTO« Sarajevo, Gajev trg 4, telefon 26-19
● »AUTO-MAKEDONIJA« Skoplje, Panče Pešev 8, telefon 17-77
● »AUTO-TEHNA« Titograd, Njegoševa 38, telefon 123-27
● »AUTO-VOJVODINA« Novi Sad, Narodnih heroja 20, telefon 39-13

MALI
LEKSIKON

Kako se lahko ljudje orientirajo v naravi brez kompasa?

Katero najnižjo in najvišjo notranjo temperaturo prenese človeško telo?

Ljudje se orientirajo na določeno stran sveta na različne načine. Z busolami oziroma kompasi, katerih magnetna igla kaže smer proti severu in jugu po soncu, ki je ob šestih zjutraj na vzhodu, ob šestih zvečer pa na zahodu, njegova senca pa upolno zmeraj kaže proti severu, po severni zvezdi, ki zmeraj miglja na severu, po luni: mlaj je zmeraj na zahodu, prvi mlaj je vidno opoldne, ob šestih zvečer pa ga vidimo na jugu, ščip nastane zvečer na vzhodu, okrog polnoči je na jugu, zjutraj pa na zahodu, zadnji mlajec nastane o polnoči na vzhodu, zjutraj je na jugu, opoldne pa na zahodu. Človek se lahko orientira tudi po okoliških predmetih: severna stran drevja in kamnja je zmeraj bolj poraščena z mahom; naravnost je najvišja stran drevja in kamnja na južni strani drevja in kamnja, pozimi zapade več snega na drevje in poslopja od severne strani. Orientiramo se lahko tudi po cerkvah, džamijah in grobovih. V pravoslavni cerkvi je oltar na vzhodni strani, glavni vhod pa na zahodni strani. V katoliških cerkvah je narobe. Džamije imajo minarete na južni strani, glavni vhod pa na severni. Križ na krščanskih grobovih je obrnjen proti zahodu. Plice leta spomladaj od juga proti severu, jeseni pa od severa proti jugu. Vsi ti načini orientacije pa so samo približni.

Temperatura človeka na mrazu, če ni prehud, se giblje nekaj časa okrog 37 stop. C, potem pa nenadoma pade na 34 stop. in organizem se skrči. Potem pade temperatura na 31 stop. in človek se onesvesti. Ves čas, dokler se organizem brani, življenje ni v nevarnosti. Ko pa pade temperatura na 26 stop. C, doseže najnižjo mejo, na kateri je še moč rešiti življenje. Če pri 25 stop. C krčevita odreenost popusti in človek umrje. Najvišja temperatura, ki jo lahko prenese človeški organizem, znaša 43 stopinj C, potem pa sledi smrt.

V INDIJI GRADE NAJMODERNEJŠE MESTO

Načrte zanj je napravil sloveči francoski arhitekt Le Courbusier

Arhitekt ni zgolj arhitekt, marveč hkrati tudi slikar, kipar, sociolog in psiholog. Pred njegovimi očmi ne nastane ena sama hiša, marveč cela skupina poslopij, mesto, v katerem vsak del smiselno ustreza svoji funkciji in sodi v okvir lepote celotne slike. Kako je dobil genialni graditelj našega stoletja Le Courbusier naročilo, naj izdelava načrte za novo glavno mesto indijske zvezne države Vzhodni Punjab in kako ga je širna, še povsem pusta gorska planota ob vzhodni Himalaji, gledana iz letala, navdihnila za to moderno Herkulovo delo, to sodi med najlepša in največja dejanja človeštva.

Pobudo za to veliko delo je dala Pandit Nehru. Nad Kapitolom, sedežem vlade novega mesta Kandigarh (imenovanega tako po bližnji vasi) se bo dvigala kvišku 15 m visoka, strogo stilizirana odprta roka. Še zdaj je v Indiji razširjen običaj, da zapuste prijatelji družine na svatbi na belih hišnih stenah poročencev rdeče odtise svojih rok, kar

pomeni, da jima žele obilo sreče. Indijski inženir Varma si je ogledal prve načrte novega mesta in pisal slovečemu francoskemu arhitektu: »Mi imamo besedo, ki ustreza tej odprti roki in ki pomeni toliko, kakor trdna vera v poslednje. To je vera, ki se razvije iz hrepenenja po največjem vrelcu znanja in iz želje, da dela človek za skupnost, ne da bi mislil na plačilo. Vašo filozofijo, odprte roke, bodo sprejeli Indijci v celoti.«

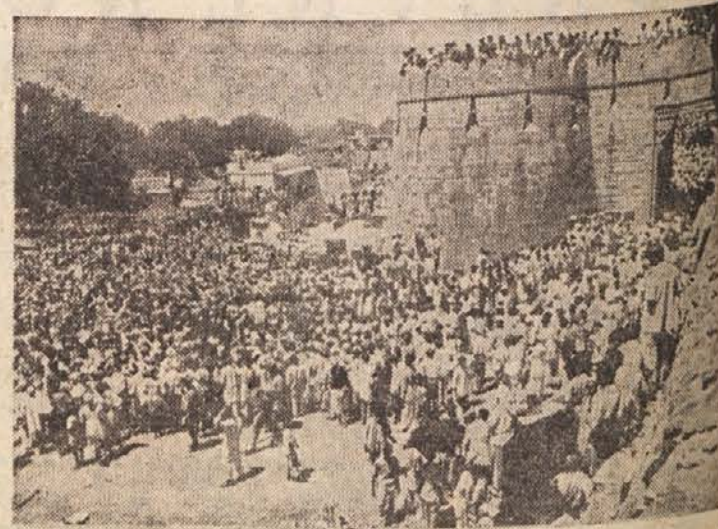
PEČAT ZAHODNE CIVILIZACIJE

Le Courbusier je sicer pritisnil novemu indijskemu mestu pečat zahodne civilizacije, ni pa pozabil, da je krava v Indiji za sedaj še sveta žival. Zato so krave enako vključene v celotno podobo mesta, kakor umetni plavalni bazeni in avtomobili. V Kandigarhu se bosta združila v celoto dva svetova, ki sta sicer daleč drug od drugega: hinduizem in nacionalizem.

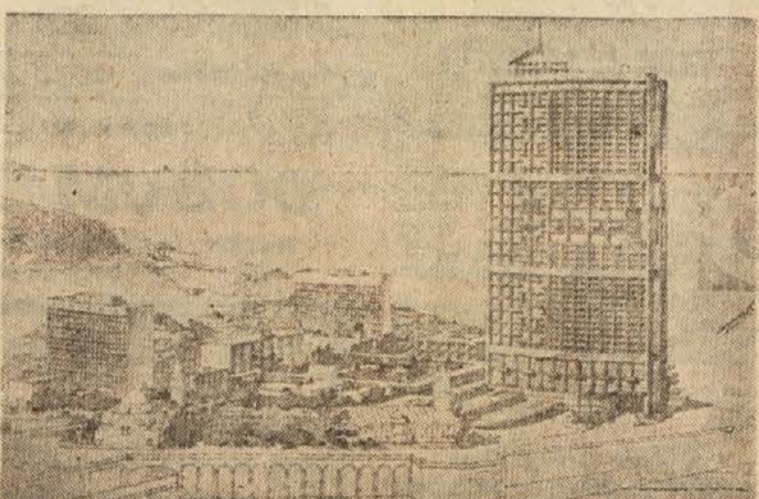
Le nad 60 let stari, v Neuchâtelu rojeni arhitekt je sam opisal,

meta, pa tudi pešcev. »Teoretično se lahko zgodi, da otrok nikoli ne bo srečal avtomobila, ko bo hodil v šolo daleč od stanovanjskega bloka, kjer stanuje,« je rečeno v pojasnilu, priloženih mestnemu načrtu. Vse avtomobilske ceste in ulice bodo v novem mestu 5 m globoko pod stanovanjskimi hišami. Na prvi pogled se bo človeku zdelo, da so poglobljene v zemljo. Tako je arhitekt poskrbel, da mestni hrup ne bo motil ljudi.

V novem mestu bo prostora za pol milijona ljudi in vsi bodo imeli idealne možnosti glede stanovanja in dela. Novo mesto je nedvomno najl. pše darilo, kar jih je mogel dati Zahod v osebi Le Courbusiera in njegovih sodelavcev hitro napredujoči Indiji.

Stiristoletna obluba izpolnjena. Plemo Gadiya Lohar vstopa skozi vrata trdnjave Chittorgarh. Pred 400 leti so se njihovi predniki zakleli, da vstopijo v trdnjavo šele tedaj, ko bo osvobojena. Slika kaže, kako je nad 4000 pripadnikov tega plemena, na čelu z indijskim predsednikom vlade Nehrujem, svečano vkorakalo v slikovito trdnjavo.

Na sliki vidimo osnutek za ureditev morskega obrežja v Alžiru. Osnutek je 1938. leta izdelal Le Courbusier

NEVARNOST PIRAMIDNIH KLUBOV V ANGLIJI

Prišla je iz Amerike in londonska policija svari ljudi, naj bodo oprezn!

Najbolje organizirana policijska centrala Zahodne Evrope, Scotland Yard, je ondan posvarila angleško javnost pred »piramidami«. Tako pravijo v Angliji delovanju v okviru določenih klubov. Gre za nekakšen sistem snežnih kep. Če bi se v teoriji vse razvijalo tako, kakor si zamisli človek, bi bile te »piramide« sijajne posele. V resnici pa je čisto drugače. In zato londonska policija svari ljudi, naj bodo previdni. V mestu je namreč našla 21 let staro Jeanne Mary Townsendarovo zadavljeno z njenim lastnim šalom, v njeni ročni torbici pa je bil seznam obiskovalcev nekega piramidnega kluba. In na prvem mestu v seznamu je bilo njeno ime. Townsendarova je bila eno najlepših londonskih deklet. Z zobmi se je bila zagrizla v nekaj in v brezupnem boju s smrtjo si je polomila vse nohte.

Policija se je zlasti zanimala za seznam v njeni ročni torbici. Ugotovila je, da je bila Townsendarova članica nekega piramidnega kluba in da bi morala tisti dan povabiti člana. Načelo, po katerem delujejo ti klubi, je tako preprosto in samo po sebi razumljivo, da se človek naposed vpraša, zakaj se ne bi posrečilo. In vendar se nikoli ne posreči, in vsi člani klubov so v veliki nevarnosti. Vsak član kluba mora dati drugemu, pri katerem je zvečer v gosteh, pol krone ali v našem denarju kakih 15 din. Razen tega mora drugi dan privedi v klub dva nova člana in oba morata plačati po pol krone. In tako se ta igra na podlagi seznama nadaljuje.

Če bi plačali po pol krone vsi ljudje v seznamu, ki ga ima ta ali oni član v rokah, bi moral tisti večer, ko sprejema člana, dobiti od njih 128 funtsterlingov. Toda takšna piramida ali veriga nikoli ne drži. Nekje se zmeraj pretрга, če pa bi držala, bi nekega večera obsegala v okviru piramide ali verige blizu 200.000 ljudi.

Kaj pa ima pri tem opraviti policija? bo začudeno vprašal marsikdo. Zakaj mora policija v tem primeru svariti ljudi? Mar ni tudi v Angliji siheknemu človeku dovoljeno, da povabi k sebi kogar hoče in da sprejme od njega pol krone? V iskanju novih članov piramid, ki jih je treba nekako najti, da se veriga ali piramida ne pretрга, si pomagajo Angleži zadnje čase, kakor pač nanese. Pri prijateljih in znanih opravijo z vprašanji hitro. Zdad so se začeli obračati na ulicah na povsem tuje ljudi in jih vabiti na piramidne večere. In tu se začneja velika nevarnost. Angleški kriminalisti so namreč ugotovili, da so ti večeri priljubljeno zbirališče raznih zločincev in pustolovcev, med njimi tudi seksualnih morilcev.

Tudi Townsendarova se je bila zapletla z vabljenjem povsem tujih ljudi v takšno verigo. In ko je prišla po treh večerih na vrsto, je morala umreti. Zveze niso nikoli povsem pojasnjene. Za to pa za zdaj tudi ne gre. Po mnenju policije je najvarnejše, da pristojne oblasti zatrejo in preprečijo piramidne večere in vse, kar je z njimi v zvezi. Ti večeri bi namreč lahko omajali mo-

ralo in varnost Anglije. Val je prišel iz Amerike čez Atlantik. Ameriške oblasti so morale napeti vse sile, da so to piramidno kugo zatrle. Zdad je na vrsti Anglija.

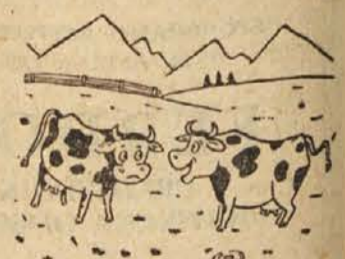
ZA DOBRO VOLJO

NAJBOLJŠA LEGITIMACIJA

Caruso je moral nekako vnovičiti v New Yorku ček na veliko vsoto, pa ni imel pri sebi dokumentov. Blagajnik mu denarja ni hotel izplačati. Tedaj se je Caruso spomnil in zapel prijubljenemu arijo iz »Tosca«. To je blagajniku zadostovalo, da mu je takoj izplačal denar.

»Ali bi mu lahko potegnili iz žrela moj klobuk?«

»Nič dobrega se nama ne obeta — spet hočemo izdelovati topove namesto masla.«

»Imel sem občutek, da se boš te danes poročil, pa sem hotel izkoristiti ugodno priložnost.«

»Trenutek, prosim, samo pogledal bi rad, kako bi mi pristojala dolga brada.«

Steklo, od katerega se žarki ne odbijajo

V neki zahodnonemški steklarni izdelujejo novo mlečnosivo neprozorno steklo, skozi katero človek ni viden, ni jasen nebu ne vidi. Noben svetlobni žarek se od njega ne odbije. To bi ne bilo samo po sebi nič posebnega, toda motno, neprozorno steklo postane nenadoma prozorno. Položijo ga na pestro sliko in že je čisto in prozorno kakor vsako drugo steklo. Razlika je samo ta, da tudi potem ni videti na njem nobenega zrcaljenja, ne odseva žarkov. Če pa položimo na sliko normalno steklo, odbije svetlobo, odbije sončne žarke, da barve pod njim migljajo.

S tem je pojasnjena skrivnost novega stekla. Če gledamo karkoli skozenj le nekaj centimetrov daleč, postane neprozorno. Takoj pa postane prozorno, če pride v stik s predmetom, ki ga gledamo. Če uporabimo novo steklo za sliko, je pod njim lepo vidna, toda steklo ne odbija nobenih žarkov, svetloba se na njem ne zrcali kakor na običajnem steklu. Ni težko uganiti, da bo novo steklo dobrodošlo in da ga bodo uporabljali v najrazličnejše namene. Novo steklo so izumili v Švici, nemška steklarna pa je odkupila vse pravice glede izdelovanja in uporabe. Podjetje izvaža novo steklo že po vsem svetu.

Nedavno je bila v galeriji Marlborough v Londonu razstava »Mojstri 3. stoletja«. Vse slike so bile v okvirih pod novim steklom. Ob

Na letošnji razstavi novih izumov v Parizu je bil med drugim razstavljen tudi praktičen aparat za umivanje otroške glave, ki ga vidimo na sliki. Aparat ima podaljšek v cevki, po kateri se odteka voda. Otrokove oči pa so tako varovane pred vodo in milnico

vsakem dnevnem času in ob vsaki razsvetljavi so bile slike enake, brez slehernega odseva in zrcaljenja. Fotografirali po steklu, so opravili to igranje. Polarizacijske filtre za izločitev odsevov so lahko pustili doma, tudi če je sijalo sonce neposredno na slike.

Muzeji vsega sveta so na novem steklu zelo zainteresirani. Najbolj se je obneslo novo steklo pri slikah, uporabljajo pa ga tudi že na drugih področjih. Industrija se zelo zanima za nj. Dobrodošlo pa bo tudi reklamnim podjetjem. Vse reklame bodo pod novim steklom zmeraj enakomerno vidne.

kako živo mu je stopila ta naloga pred oči, ko je pred neko indijsko vasjo opazil dve ženski v narodni noši, ko sta se vračali od vodnjaka. Prva je nosila na glavi lončen vrč, druga pa je držala z obema rokama pločevinasto vedro. Lepša je bila nedvomno prva, druga pa je nosila štirikrat toliko vode, kakor prva. Tudi moderno velemesto v Indiji je lepo, hkrati pa mora ustrezati mnogim praktičnim zahtevam.

POGLOBLJENE CESTE

Temu ustrežno je Le Courbusier zmeraj mislil na »oba glavna lepotna elementa dežele«, namreč na »ženske in krave«, ko je novo mesto vključil v indijsko pokrajino. Ze proti koncu lanskega leta, ko ni bila dograjena niti še četrtina mesta, e bil širokopotezno zasnovani cestni sistem dolg 45 km. Arhitekt je upošteval potrebe vseh vrst pro-

IVAN TOČKO

J O N

Jezero je bilo zelo razburkano, ko so našli na vlažnem pesku zapuščenega otroka. Tri dni se niso bili pomirili valovi. Ženske so se križale in prestrašene govorile: — Glejte, zato se je jezero tako razbesnelo! Kdo ve kakšno nesrečo nam bo še prinesel ta otrok?! — E, kakšen otrok, reci odkrito — pankrt...

Kako je Jon zrasel, ne ve nihče. Nekajkrat je bil tako težko zbolel, da so vsi dvignili roke od njega in začeli zbirati denar za njegov pokop, on pa se je — kot po čudežu — spet dvignil na noge. Brž ko je skupaj s cigani začel zbirati odpadke, ga je vzel k sebi v jamo pod trdnjavo nosač Geni, največji delomrznež v okraju, in tam sta živela skupaj. Čez nekaj časa je Jon začel hoditi z ribiči na ribolov. Sprva mu niso nič plačali, samo kruha in kakšno malovredno ribico je dobil. Priganjali so ga k vsakršnemu delu: nosil je vrvi, razpenjal mreže, se krivil pod polnimi koši rib in često zamenil utrujene ribiče pri veslanju, jemaje v roke velika vesla.

Kadar pa so ribiči odšli loviti na bolj oddaljena mesta in ostali tam po deset ali dvajset dni, so se vsi čolnarji trgali med seboj za Jona, da bi ga dobili v svoj čoln, ker se še nikoli ni zgodilo, da ne bi ubogal in opravil vse, kar mu je bilo rečeno. In medtem, ko so ribiči, utrujeni od dnevnega dela, počivali, je Jon hodil okrog, nabiral drva in jim netil ogenj.

— Glej no, glej, jecljavec je postal cel možak, — je rekel ne-

kega jutra stari ribič Bakal. In od tistega dne so tudi Jonu začeli dajati dnevnicu kot drugim delavcem... Otroci so ga samo od-

III. makedonska brigada na pohodu 1945. leta

daleč klicali »pankrt«, ker so vedeli, kaj jih čaka, če jih zgrabi. Dvignil jih je kot peresca in jih kar obločene metal v vodo. Tudi odrasli so vpili nad njim »pankrt«, kadar so se razjezili. Jon je takrat samo majal glavo, veliko kot panj, z buškami in nikdar počesanimi lasmi. Njegove škilaste oči so vedno gledale preplašeno in nekam divje, namesto obrvi pa sta se mu videli na obrazu le dve brazdi, ki sta ga delali še bolj groznega. Človeka je bilo strah, da ga pogleda. Žene so skrivale

pred njim male otroke, da jih ne určijo.

Po ves dan je bil Jon na jezeru in lovil ribe. Kadar pa je

III. makedonska brigada na pohodu 1945. leta

opazil kačo, je kot neumen skočil za njo in jo zasledoval, dokler je ni ujel. Kač ni ubijal: izpuli jim je zobe in žela in jih take držal po žepih in pod strajco po dva, tri dni, dokler niso crknale. Odkar je bil kupil star čoln, je prenehal hoditi z ribiči na lov. Začel je prevažati potnike od pristana do plaže in nazaj. Priljubljeni denar je hranil v mošnjičku, zavezanem z vrvič okrog vrata.

Jon je šutil, da se bo danes nekaj zgodilo. Priklenil je čoln

in odšel, da vidi vojsko. Prvi so prišli Nemci s tanki in avtomobili, za njimi pa Bolgari.

Na trgu, ob jezeru, je bila ceremonialna zamenjava zastav v znak, da so se zamenjali gospodarji. Da bi bilo čim bolj veselo, so igrale godbe. Vse mesto je bučalo. Spet so se pokazali tisti s cilindri in črnimi suknjami, ki so se kazali tudi pred starim gospodarjem. Govorili so in mahali z rokami ter se bili na prsa: — Ah, svoboda... Slava zmagovalcem!

Jon se je vrtel okrog trga in gledal bolgarske policiste, kako plešejo »rčenico« (bolgarsko kolo) in teptajo prah s svojimi gumijastimi čevlji.

Zvečer je šla skozi mesto godba, igraje razne marše. Spreddaj so šli cigani, ki so nosili bakle. In kot da zavijajo, so dolgo v noč ječala godala. Ko pa je mestna ura odbila dve po polnoči, je nad stisnjenimi hišami zavladala gluha, temna noč...

Ni bilo dolgo in ljudje so s strahom čitali čez noč nalepljene plakate, ki so klicali ljudstvo v borbo proti novim zasluževalcem. Zaleteli so se policisti, besni in iznenadeni nad tako hitrim odgovorom na njihove grabežljive zamisli, in začeli z zapiranjem. Jon je gledal, kako grabijo ljudi in jih sredi belega dne vodijo zvezane skozi mesto. Ko pa so začeli pobirati tudi med čolnarji, je Jon razumel, da je vse zmedeno in da se vse upira tuju...

(Se nadaljuje)